

**Universitat
Pompeu Fabra
*Barcelona***

FACULTAT DE DRET

GRAU EN CRIMINOLOGIA I POLÍTQUES PÚBLIQUES DE PREVENCIÓ

TREBALL DE FI DE GRAU
CURS 2023-2024

LA PROTECCIÓ DEL BENESTAR ANIMAL AMB RELACIÓ A L'ÚS DE LA
PIROTÈCNIA: PROPOSTES DE PREVENCIÓ AL TERME MUNICIPAL DE VILASSAR
DE MAR DES DE LA PERSPECTIVA DE LA VICTIMOLOGIA VERDA.

AUTOR: Ignasi Cantariño Gutierrez

TUTORA: Úrsula Ruiz Cabello

AGRAÏMENTS

M'agradaria agrair principalment als meus pares, per donar-me una llar i els valors que tinc, a la meva germana per sempre estar quan la necessitava, el meu gos Brus que és un més de la família i pel qual faig el treball que faig; a la meva parella per la comprensió i l'ajuda. Vull agrair d'igual manera als entrevistats pel seu temps i coneixements i a la meva tutora Úrsula pels consells donats.

DECLARACIÓ D'AUTORIA

Jo, Ignasi Cantariño Gutierrez, certifico que el present treball no ha estat presentat per a l'avaluació de cap altra assignatura, sigui en part o sigui completament. Certifico també que el seu contingut és original i que en soc l'únic autor, no incloent cap material anteriorment publicat o escrit per altres persones llevat d'aquells casos indicats al llarg del text.

Ignasi Cantariño Gutierrez

10 de juny de 2024.

RESUM

La pirotècnia, amb els seus focs artificials i explosions, ha estat una font constant de preocupació en relació amb el benestar dels animals en entorns urbans. Aquest treball examinarà les dificultats que enfronten els animals, tant de companyia com silvestres enfront de les celebracions pirotècniques des d'una perspectiva de la victimologia verda. S'analitzen els diversos aspectes de la contaminació acústica per pirotècnia dels espais urbans subratllant la convergència sensitiva entre fenòmens sorollosos amb la victimització animal. Per tant, es proposen propostes preventives per minimitzar els efectes negatius cap als animals en l'àmbit municipal de Vilassar de Mar en relació amb les competències municipals corresponents.

Paraules claus: pirotècnia, benestar animal, victimologia verda, competència municipal, conseqüències.

ABSTRACT

Pyrotechnics, with their fireworks and explosions, have been a constant source of concern about animal welfare in urban environments. This work would examine the difficulties faced by animals, both companion and wild, against pyrotechnic celebrations from a perspective of green victimology. The various aspects of noise pollution by pyrotechnics in urban spaces are analyzed, emphasizing the sensitive convergence between noisy phenomena and animal victimization. Therefore, preventive proposals are proposed to minimize the negative effects towards animals in the municipal area of Vilassar de Mar concerning the corresponding municipal competencies.

Keywords: pyrotechnics, animal welfare, green victimology, municipal competence, consequences.

ÍNDEX

1.	Introducció	2
2.	Justificació del tema	4
3.	Hipòtesis	5
4.	Objectius	6
5.	Marc teòric	7
5.1.	El camp d'estudi de la victimologia	7
5.2.	Unitat de mesura	8
5.3.	Minimització del dany	9
5.4.	Patiment animal per ús de la pirotecnia	10
5.4.1.	Patiment animal per ús de la pirotecnia	10
5.4.1.1.	Conseqüències físiques i emocionals de la pirotècnia	10
5.4.1.1.1.	Animals de companyia	10
5.4.1.1.2.	Animals de fauna silvestre	11
5.4.1.1.3.	Conseqüències nocives i contaminants	11
5.5.	La noció de la víctima	12
5.6.	Règim jurídic dels animals: condició d'éssers dotats de sensibilitat	13
5.7.	Re-conceptualització de la noció de víctima	14
5.8.	Per què ens hem de preocupar pel benestar dels animals?	15
5.8.1.	Relacions especials	17
5.9.	Competència municipal	18
6.	Treball de camp	20
6.1.	Entrevistes	20
6.2.	Observació participant	21
6.3.	Anàlisi del resultat	21
6.3.1.	Entrevistes	21
6.3.1.1.	Regidories de govern de l'Ajuntament de Vilassar de Mar	22
6.3.1.2.	Membres de l'oposició de l'Ajuntament de Vilassar de Mar	27
6.3.1.3.	Associacionisme vilassarenc	31
6.3.1.4.	Professionals externs a Vilassar de Mar	33
6.4.	Observació participant	38

7.	Política criminal victimològica: Estratègia municipal	41
7.1.	Objectiu general i línies de treball	41
7.2.	Perspectiva victimològica	41
7.3.	Planificació de les activitats preventives	42
7.4.	Educació i conscienciació	42
7.4.1.	Campanya als carrers	42
7.4.2.	Difusió a les xarxes socials	43
7.4.3.	Campanya estudiantil i activitats socioeducatives	43
7.4.4.	Tornada de l'agent cívic	43
7.5.	Participació ciutadana	44
7.5.1.	Consell de la Vila	44
7.5.2.	Introducció d'una Taula de Benestar Animal	45
7.6.	Normativització	46
7.6.1.	Delimitació espacial	46
7.6.2.	Delimitació temporal	47
7.6.3.	Proposta futura de regulació	47
7.6.4.	Policia	48
7.7.	Alternatives silencioses	48
7.7.1.	Focs artificials silenciosos	48
7.7.2.	Espectacle de drons	49
7.7.3.	Trams silenciosos	49
7.8.	Veterinària	50
7.8.1.	Repartiment de <i>snacks</i>	50
7.9.	Coneixement	50
7.9.1.	Assessorament d'experts	50
8.	Conclusions	52
9.	Limitaciones	52
10.	Bibliografia	54
11.	Annexos	58

Recompte de paraules: 17.288

1. INTRODUCCIÓ

La pirotècnia és una forma popular de celebració utilitzada en festivitats, celebracions nacionals, esdeveniments especials, exhibicions, commemoracions, aniversaris, etc. La pirotècnia, que sorgeix de la invenció de la pólvora a la Xina datada al segle IX i traslladada a Europa pels àrabs sorgida de la invenció xinesa de la pólvora, es defineix com aquells dispositius que al seu interior produeixen reaccions químiques de combustió. En el present treball quan es menciona la pirotècnia es refereix a l'ús lúdic que se li atribueix.

El seu llançament pot considerar-se primerament com un passatemps pel gaudi, tanmateix, els seus efectes són perjudicials principalment per aquells éssers més sensibles al seu estrèpit. En el present treball quan es menciona la pirotècnia es refereix a l'ús lúdic que se li atribueix. Aquests éssers són els animals que la seva convivència es veu afectada principalment en els festejos de Sant Joan, Cap d'Any i les festes patronals, entre altres celebracions pirotècniques. D'altra banda, la resolució de la problemàtica recau en alguns agents com les institucions i la ciutadania.

No obstant això, l'estat de la qüestió sobre la pirotècnia i els animals està força estancat pel que fa a la publicació d'articles científics i revistes especialitzades de criminologia i victimologia. Sí que és cert que podem trobar algunes revistes de victimologia, com la mateixa Revista de Victimologia en què es poden trobar alguns articles referits especialment a la victimologia verda com a perspectiva presa (Hall i Varona, 2018; Herrera i Ríos, 2023; Varona, 2023). Encara que aquests articles tractin la temàtica animal, no es parla de pirotècnia. Tampoc no s'esmenta l'impacte de la pirotècnia en articles criminològics de la Revista Espanyola d'Investigació Criminològica (Carpio Domínguez, Vargas Villarreal, 2023).

D'altra banda, des d'una perspectiva de la medicina veterinària, les anàlisis clíniques de la veterinària permeten diagnosticar, tractar i tenir cura de les lesions que es poden produir cap als animals per artificis pirotècnics, siguin lesions físiques, ansietat o altres conseqüències emocionals. De fet, sí que hi ha estudis sobre aquestes anàlisis amb relació a la psiquiatria

animal (Ibáñez i Anzola, 2008; Sánchez-Salcedo i Fernández-Aparicio, 2017; Sulser, Steck i Baur B, 2018). No obstant això, no hi ha una anàlisi jurídica sobre la qüestió.

2. JUSTIFICACIÓ DEL TEMA

El tema presentat, sobre els efectes de la pirotècnia cap al benestar dels animals, és necessari estudiar quant a la problemàtica generada. No només la pirotècnia afecta negativament els animals, també les persones i el benestar planetari. Per tal de resoldre d'alguna manera la problemàtica en tractar-se de vides afectades, i no per ser animals s'han de considerar a faltar, cal plantejar-se una prevenció.

3. HIPÒTESIS

Per assolir l'objectiu es desenvolupa una sèrie d'hipòtesis per confirmar els plantejaments inicials juntament amb els resultats. En primer lloc, incloem el benestar animal com a variable dependent, mentre que la pirotècnia seria la independent. Com que els danys per pirotècnia feia animals estan evidenciats podem preguntar-nos: *Per què es produeixen perjudicis per pirotècnia cap a animals?* Es desglossen una sèrie d'hipòtesis:

- *El desconeixement de la normativa municipal facilita la producció de perjudicis pirotècnics.*
- *La manca de sensibilització animal facilita la producció de perjudicis pirotècnics.*
- *La manca de presència policial facilita la producció de perjudicis pirotècnics.*

4. OBJECTIUS

L'objectiu del treball és elaborar una sèrie de propostes de prevenció sota una estratègia municipal al terme de Vilassar de Mar, des d'una perspectiva de la política criminal victimològica, per tal de minimitzar els efectes de la pirotècnia principalment cap a animals. L'objecte d'estudi del treball són els animals, encara que en l'elaboració de les propostes preventives es contempli les persones i el medi ambient pel context de Vilassar de Mar. Amb aquesta perspectiva es té en compte el que s'esmenta en el marc teòric juntament amb la metodologia emprada amb els resultats.

5. MARC TEÒRIC

5.1. El camp d'estudi de la victimologia

Amb els moviments ecologistes i animalistes dels anys setanta, sorgeix la victimologia verda com a corrent marginal, encara que en auge, comportant nous marcs d'enteniment del concepte de víctima (Hall i Varona, 2018). Aquesta sorgeix arran de la victimologia crítica i cultural, de la mateixa manera que la criminologia, en contemplar implicacions teòriques com a diversitat de victimitzacions i canvis terminològics com l'ocupació de l'adjectiu "verd". En primer lloc, sobre la victimologia cultural, de la mateixa manera que la criminologia verda, en català resulta estrany l'adjectiu verd acompanyat al substantiu victimologia, encara que és el terme que ha quedat establert a l'acadèmia (Hall i Varona, 2018). És un fet que el terme es quedi com a mostra el número monogràfic de 2018 de la revista *Criminologia Crítica* o un article de White (2018) aquest mateix any a la *Revista Internacional de Victimologia*, ambdues publicacions en anglès (Hall i Varona, 2018). Els temes que s'hi aborden se centren en qüestions rellevants d'ecologia política i ètica ambiental. Si bé és cert que han existit altres alternatives terminològiques, com ara victimologia mediambiental i ecològica, però en comparació amb la criminologia, l'ús d'aquests adjectius pot generar confusió, ja que ja es feien servir per referir-se a l'enfocament de l'espai on es cometen els delictes en línia amb la criminologia situacional i les teories de l'elecció racional (Hall i Varona, 2018).

En segon lloc, amb la victimologia crítica per preocupar-se per les victimitzacions per danys ecològics, es forma la victimologia verda referint-se a l'estudi dels processos socials i les respostes institucionals de les víctimes de delictes ambientals (White, 2015). Normalment, els éssers humans són el focus principal dels estudis de la criminologia verda (Hall M, 2013) amb el pretext que únicament es contempen els delictes mediambientals des de la perspectiva de com poden fer malbé la salut humana (Varona, 2020). A més, normalment el focus d'estudi de la criminologia verda sol centrar-se en l'impacte cap a l'hàbitat, l'entorn natural o l'ecosistema completament. Tot i això, la victimologia verda sol centrar el focus en les vivències i experiències dels agents d'aquests sistemes, així com una dicotomia entre ecologisme i animalisme. D'aquesta manera, en contemplar el delicte i la victimitat com a construccions socials i fonamentalment antropocèntriques, la victimologia verda a finals dels vuitanta es

preocupa pels danys contra el medi ambient i contra els animals des d'una perspectiva no antropocèntrica (Varona, 2020). Es preveu la noció jurídica d'eixamplar el terme victimal per incloure els animals per tal d'afavorir una protecció penal més gran amb garanties institucionals.

5.2. Unitat de mesura

El problema, o el debat de la qüestió, rau en la unitat de mesura utilitzada per quantificar o assenyalar l'objecte d'estudi. Hillyard i Tombs (2004) esbossen una sèrie de punts claus, que constitueixen crítiques a la construcció conceptual tradicional del que s'entén per criminologia i crim, i que donen peu, i justifiquen, un enfocament més ampli d'aquests conceptes, atorgant un marc teòric a l'exercici de la zemiologia (no la semiologia). La zemiologia és l'estudi dels danys socials (social harms) que va sorgir com a corrent crític de la criminologia a partir dels anys setanta. Així, la crítica zemiològica es construeix a través de principis, postulats pels seus propis autors (Hillyard i Tombs, 2013). Hillyard i Tombs (2004) expliquen, al quart principi que molts casos i incidents que causen danys greus no formen part de la llei penal, o si poden ser tractats per ella, s'ignoren o es manegen sense recórrer a ella. Argumenten que l'atenció indeguda donada als esdeveniments que es defineixen com a delictes distreu l'atenció dels danys més greus, de caràcter social, com la contaminació o la pobresa. (Christie, 1986) assenyala la necessitat d'incloure aquestes facetes al model de sistema penal.

Segons Hillyard i Tombs (2017) defineixen el delicte actual com a insuficient i maldestre per concebre i donar resposta els danys als ecosistemes i els animals produïts pels mateixos Estats, empreses i instàncies de poder que ocasionen victimitzacions col·lectives rellevants (Varona, 2020). Aquest dany no és fonamentalment individual, sinó social, com s'han comentat línies a dalt, i essencialment col·lectiu (Pemberton, 2016). Doncs, la unitat de 'dany' permet eixamplar el terme podent-se incloure fets criminalitzats o no (Varona, 2020). No obstant això, el concepte de dany no és operatiu d'aquesta manera als jutjats, que han d'adherir-se al principi de legalitat (Varona, 2020).

Segons la victimologia crítica, la noció de dany no és de caràcter estrictament jurídic sinó que es fonamenta en el que és filosòfic, sociològic i biològic-sanitari (Varona, 2020). Això també s'aplica a la victimologia verda, per tant, la noció biològic-sanitari del dany pot associar-se a

les conseqüències lesives per ús de la pirotècnia als animals. Això es pot aplicar als danys ambientals tant a identitats humanes com no humanes, especialment, com a objecte d'estudi del treball, als perjudicis ambientals ocasionats per la pirotècnia en entorns urbans. Hi ha tendències a invisibilitzar certs danys pel fet d'afectar a éssers considerats de no gaire importància com els animals o no demanar responsabilitats administratives o penals a empreses productores de danys (Varona, 2020). Per tant, es parteix de la base del concepte de dany social i ecològic com a unitat de caràcter analític, més ampli que el del delictes que pot aportar una victimització, i no és únicament una experiència humana (White, 2018), més dinàmica, col·lectiva i no antropocèntrica; ja que es tractaria des d'una perspectiva victimològica més ajustada a la realitat del dany i a la magnitud, complexitat, dinamisme i diversitat del seu impacte local i global (Varona, 2020).

5.3. Minimització del dany

En utilitzar la noció de danys com a unitat de mesura envers la tipologia penal, es pretén minimitzar el seu número pel patiment dels animals produït per l'ús de la pirotècnia com a objectiu d'estudi del present treball. El principi de minimització del patiment. El principi de minimització del patiment sorgeix per Peter Singer en la seva obra *Alliberació Animal* l'any 1999. El motiu de les seves preocupacions pel tracte als animals arranca de les premisses utilitaristes (i no a la inversa) per acceptar la justificació de l'existència dels drets animals i que aquests no sempre coincideixen amb els drets humans principalment per les seves diferències.

Singer accepta les diferències entre el que anomena animals no humans i humans. Aquesta dicotomia partida de la diferència del que és humà i no parteix d'un punt de vista antropocèntric per allunyar-se d'aquesta concepció, al ser els humans realment animals segons la teoria de l'evolució de Darwin de 1859. Per parlar de relacions interactives entre animals no humans i humans, hem d'aprofundir en la necessitat d'utilitzar els termes d'"animals humans" com a "éssers humans" o "societats humanes", i "animals no humans" en lloc d'"animals" (Quintero i López, 2020). Això és així per tal d'aproximar conceptualment tots els éssers que formem part del regne animal (Quintero i López, 2020), essent una classificació científica dels éssers vius que habiten a la Terra.

L'obra de Singer també se'n deriva del principi de no maleficència essent la idea que no hem de causar patiment, podent buscar alternatives per combinar-ho amb què hem de propiciar el gaudi. Tant el principi de minimització del patiment com de no maleficència són utilitzats en aquest treball per a l'exercici mental de buscar unes alternatives pràctiques que afavoreixin a un menor dany a l'ús dels artificis pirotècnics en l'entorn urbà; o també es podria parlar d'una finalitat preventiva de minimitzar el patiment amb la idea de no causar-lo (no maleficència).

Tanmateix, la recerca per la igualtat, la justícia i la reducció de danys pot comportar molts significats i concepcions ètiques, encara que comparteixin la mateixa finalitat. No es busca l'eliminació completa del patiment animal arran de l'ús de la pirotècnia per no ser una aproximació real. Eliminar per complet la producció d'un dany sense que mai més aparegui és realment difícilment de creure.

5.4. Patiment animal per ús de la pirotècnia

Es descriuen quins són els danys per pirotècnia cap als animals que es pretenen minimitzar.

5.4.1. Conseqüències físiques i emocionals de la pirotècnia

Cada animal té una reacció diferent del soroll. Per aquest motiu, la diferenciació entre animals de companyia i de fauna silvestre és necessària segons les diferents conseqüències físiques i emocionals que poden patir per estrèpits pirotècnics (Sulser, Steck i Baur, 2008).

5.4.1.1. Animals de companyia

Els sorolls forts per material pirotècnic poden causar respostes d'estrès, ansietat i danys físics a animals, algunes vegades poden ser irreversibles, a causa de la seva particular sensibilitat al soroll. Les conseqüències físiques i emocionals poden variar fins i tot entre els animals de companyia. En el cas dels gossos, els signes més observats amb freqüència és la paràlització, els tremolors i taquipnea com a panteixos continus i les conductes d'evitació activa com els intents incontrolats d'escapament i fugida (Sulser, Steck i Baur, 2008). Aquest comportament incontrolat pot passar també en gats, fures i altres animals de companyia. No obstant això, l'efecte del petard és més nociu en els gossos perquè no tenen la capacitat de racionalitzar la seva ansietat, cosa que produeix més probabilitat de desenvolupar fòbies que contribueixin a

una por més gran. D'altra banda, els gats en tenir menor por a l'estrèpit són més comuns que ingereixin un petard, creant-los greus lesions físiques com a danys per cremades i lesions oculars fins i tot podent ser irreversibles o mortals (Sulser, Steck i Baur, 2008). Els gats, com altres animals de companyia, poden presentar altres signes més intensos com a indicatius d'una situació absoluta de malestar com taquicàrdia, salivació, activitat augmentada, estat d'alerta, micció o defecació, trastorns gastrointestinals i, especialment, els dolors auditius (Sulser, Steck i Baur, 2008).

5.4.1.2. Animals de fauna silvestre

També afecta la vida silvestre en entorns urbans com aus, ratpenats i altres animals que són expulsats dels seus hàbitats dels estrèpits d'artificis pirotècnics, poden experimentar interrupcions en els patrons d'alimentació, reproducció i, de vegades, patir malformacions congènites o mutacions genètiques (Sulser, Steck i Baur, 2008). En el cas de les aus poden presentar indicatius d'una situació de malestar com taquicàrdia i una activitat augmentada basada en un estat d'alarma. El soroll dels petards pot causar la mort per taquicàrdia a les aus silvestres (i per obvietat a les de companyia també). L'abandonament temporal o permanent del lloc on es troben és un indicatiu d'estrès provocat per l'estrèpit d'artificis pirotècnics. Això passa especialment amb les espècies colonials d'aus que nien en altes densitats (Sulser, Steck i Baur, 2008). A la fauna invertebrada i altres espècies de mida petita no hi ha hagut estudis rigorosos que avaluin prou els danys originats, encara que els efectes nocius d'artificis pirotècnics siguin considerables per la seva mida reduïda (Sulser, Steck i Baur, 2008).

5.4.1.3. Conseqüències nocives i contaminants

No només les cremades potencials, les lesions auditives i oculars, l'estrès, l'ansietat, les fugides i les fuites són els únics danys a animals, també ho són els perjudicis per emissions contaminants de l'aire. Els animals i les persones es poden veure afectats pels efectes contaminants dels artificis pirotècnics, però també ho poden ser la vegetació i altres elements que conformen el medi ambient. La detonació de les explosions pirotècniques allibera substàncies químiques nocives i un fum carregat de partícules, contaminant el medi ambient (Sulser, Steck i Baur, 2008). El dens fum que produeix la pirotècnia està compost principalment de pols fina, respirable i verinosa. El perill resideix quan els artefactes pirotècnics exploten en àrees properes a la vida silvestre, veient-se contaminada per les

partícules tòxiques i contaminants. Tot i això, fins i tot en ubicacions relativament allunyades de la fauna silvestre també pot existir perill d'intoxicació, ja que el vent és capaç de transportar les partícules a la suficient distància.

5.5. La noció de víctima

A la literatura victimològica es parla sobre el concepte de víctima ideal de maltractament animal, encara que determinats animals no compten amb aliats culturals en considerar-se lletjos, perillosos, utilitzables o directament d'un sol ús, és a dir, no disposarien de "respectabilitat social" (Bernuz, 2020). També és cert que aquesta respectabilitat estaria associada a la semblança de l'ésser humà, és a dir, com més qualitats d'animals s'assemblen a la semblança humana, més respectabilitat hi haurà per una noció de proximitat parentesc. Això passa especialment per als primats.

Amb la reforma per la Llei Orgànica 3/2023, del 28 de març, de modificació de la Llei Orgànica 10/1995, del 23 de novembre, del Codi Penal, en matèria de maltractament animal, que va entrar en vigor el 18 d'abril de 2023, es va permetre suprimir els antics articles 337 i 337 bis del Codi Penal. El 337 ressaltava la noció de maltractar injustificadament per qualsevol mitjà sense haver-hi una causa justificada. Amb la reforma penal s'elimina aquesta noció i s'engloben totes les lesions que requereixin tractament veterinari cap a animals domèstics, amansats, domesticats, que viuen temporalment o permanentment sota control humà i, que aquests no estaven contemplats abans de la reforma, als animals vertebrats de fauna silvestre. Per tant, la reforma permet que qualsevol menyscabament que perjudiqui físicament o psíquicament l'animal, com el llançament de projectils o petards, encara que no es contempli un tractament veterinari com atenuant, tant animals de companyia i domesticats com de fauna silvestre rebrà la tipificació de maltractament animal.

No obstant això, cal aprofundir en la definició del subjecte actiu i passiu del delictes. En primer lloc, el subjecte actiu és la persona que provoca el fet criminal en qualitat d'autor o partícip, mentre que el subjecte passiu és el titular del bé jurídic afectat de forma dolosa o imprudent i és una afectació directa que li genera una lesió o perill al seu bé jurídic, en qualitat de víctima (Quintino, 2019). Qualsevol persona pot ser subjecte passiu del delictes i de l'acció, encara que certs tipus penals requereixin una qualitat específica del subjecte passiu (la

seva condició), entre els quals es poden esmentar el femicidi, els delictes comesos per funcionaris públics, la corrupció de menors, etc. (Quintino 2019). De fet, el maltractament d'animals podria incloure's en aquests tipus penals, però, l'animal no humà per no tenir la condició o qualitat de subjecte passiu del delicte, ja que això permetria assumir certs drets subjectius, no es pot parlar de víctima animal a l'ordenament jurídic. Només es pot tractar els animals com a agents del dany (Vivas, 2019).

L'Assemblea General de les Nacions Unides va oferir una definició més àmplia de víctima sense perjudici del seu caràcter no vinculant jurídicament, encara que sí èticament i com a model de bones pràctiques, a la seva primera norma internacional sobre víctimes en general, la "Declaració sobre els principis fonamentals de justícia per a les víctimes de delictes i abús de poder" (Varona, 2020):

S'entendrà per "víctimes" les persones que, individualment o col·lectivament, hagin patit danys, fins i tot lesions físiques o mentals, patiment emocional, pèrdua financera o menyscabament substancial dels drets fonamentals, a conseqüència d'accions o omissions que violin la legislació penal en els estats membres, inclosa la que prescriu l'abús de poder.

Segons la definició, l'experiència de victimització seria considerada únicament humana, i és una persona física i individual (Hall i Varona, 2018). S'inclouen víctimes directes i indirectes, però això és igual perquè la noció de víctima se centra en les esferes del que és humà. El mal només va dirigit a humans, per la qual cosa es deixa fora el concepte de victimització difusa, entre aquest, els animals. Això no obstant, l'avaluació dels danys és complicada si l'assignació de drets només es limita als humans. La qüestió de la discussió rau en l'assignació antropocèntrica de drets, ja que sense titularitat jurídica el sistema legal no pot actuar en pro de la protecció penal.

5.6. Règim jurídic dels animals: condició d'éssers dotats de sensibilitat

A Espanya ni el medi ambient ni els animals són considerats com a víctimes. Al Codi Penal pel tipus penal del maltractament animal els animals no són considerats víctimes, sinó agents

del dany pel Codi Civil, en seu de responsabilitat civil extracontractual (Vivas, 2019). A l'ordenament jurídic espanyol els animals no són considerats subjectes de drets, encara que siguin reconeguts com a éssers dotats de sensibilitat (Vivas, 2019). A la pràctica són considerats objectes de protecció la tinença dels quals s'ha de correspondre amb el deure de cura; doncs, estan subjectes a propietat privada i com a béns d'apropiació deuen obediència al propietari, independentment de la seva capacitat de sentir.

De fet, als animals se'ls ha negat la seva consideració com a víctimes per no tenir agència moral (Varona, 2020) i aquesta discussió es remunta des de la doctrina mecànica de Descartes, que els negava l'ànima racional, sensitiva i vegetativa als animals (Escartín, 2012). Els definia com a éssers inanimats sense consciència ni sensibilitat (com dessalmats) i va ignorar qualsevol consideració ètica-moral cap a ells (Escartín, 2012). Descartes no va reconèixer la sensibilitat dels animals per no dotar-los de consciència, ja que reconèixer la sensibilitat de l'animal significaria reconèixer-ne l'ànima. No va ser fins a la revolucionària proposta de Darwin per dir que l'home no era una ànima o una creació especial de Déu, sinó que era un animal (Escartín, 2012) en la seva teoria de l'evolució. Com a conseqüència, el segle XXI redefineix el concepte d'ànima en negar la seva essència espiritual aliena al cos i és el resultat de l'activitat del sistema nerviós (Escartín, 2012; Mosterín, 2003). Els avenços científics van permetre reconèixer la sensibilitat dels animals que es reproduïx concretament a l'article 13 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea i en alguns països com França, Portugal i Espanya com a disposicions al seu Codi Civil.

5.7. Re-conceptualització de la noció de víctima

Els comentaris crimino-victimològics recents han parat atenció als animals no humans com a "víctimes" (tot i que reconeixen que, segons la llei, a la majoria de les jurisdiccions, els animals no humans no es poden classificar com a víctimes d'un delictes) (White, 2018). La victimologia verda està catalogada com una àrea de compromís intel·lectual recentment emergent (White, 2018). A més, la victimització ambiental no és una experiència exclusivament humana (White, 2018). La novetat d'aquesta àrea de recerca és que les víctimes humanes de danys ambientals no són àmpliament reconegudes com a víctimes d'un "crim" i, a més, dins de la categoria "víctima ambiental", l'entitat no humana rares vegades es considera

digna d'atenció. La relativa manca de preocupació i reacció oficial cap als dos grups de víctimes és en si mateixa indicativa de relacions complexes de poder, control i interessos (Flynn i Hall, 2017).

Hall (2017) annexa la victimologia verda i cultural en existir una entesa cultural sobre el significat de victimitat i reparació. La construcció de la victimitat es realitza a través dels mitjans socials i culturals i es pot considerar com un dany o patiment justificat o inevitable (Varona, 2020). Aquests processos de neutralització s'inclouen en la invisibilitat dels danys de què s'ocupa la victimologia verda. La victimologia verda pretén eixamplar la categoria jurídica de víctima aquells éssers vulnerats pels perjudicis produïts per humans sense ser reconeguts com a tal. En alguns països, com Nova Zelanda, el medi ambient es considera una "víctima" a la seva legislació i a la pràctica judicial dels tribunals ambientals (Hamilton, 2008; Hamilton, 2014). D'altra banda, Varona (2020), de la mà de White (2018), indica la línia d'acceptació que les experiències de victimització, com a terme victimològic clàssic, no són únicament humanes, sinó que també les poden patir els animals no humans. D'altra banda, les entitats no humanes (White, 2018) com ara arbres, rius i animals, també es poden considerar víctimes de danys ambientals en circumstàncies particulars (Cullinan, 2003); (Preston, 2011), encara que la discussió sobre la condició de sensibilitat apareix de nou, i el conjunt de la flora no té sistema nerviós que permeti sentir i percebre.

5.8. Per què ens hem de preocupar pel benestar dels animals?

Singer (1999) demana una expansió dels nostres horitzons morals d'acord amb l'extensió de conceptes humans com el de drets als animals. Doncs, el tracte digne cap als animals, sobre la base d'acceptar la preocupació que cal tenir envers ells, no és una qüestió senzilla. Un cop reconegut el patiment animal, una cosa que la ciència ja ha respost i s'ha recollit al Tractat de Lisboa de la Unió Europea (Varona, 2020), aquest com a succés mental i experimentat individualment no s'observa com a tal, directament i completament, de forma externa (Varona, 2020). Sorgeixen les preguntes de si tots els animals pateixen i ho fan igual, com això afecta les nostres vides, com ho és l'ús d'artificis pirotècnics. D'això se'n desprenen els suposats deures sota el prisma de l'ètica animal que tindriem cap als animals, cal parlar-ne com a

éssers sentits exigirien un altruisme més gran suposant una base moral comuna respecte de la capacitat de patir, cosa que implicaria una sèrie de deures humans (Varona, 2020).

Singer afirma que una vegada ampliat el cercle moral, no perquè els animals siguin agents morals, sinó perquè ho som nosaltres, els humans han d'ampliar el seu altruisme perquè els animals no poden actuar com a activistes, com passa en altres moviments d'alliberament, ni expressar-se com ells (Varona, 2020; Smith, 1998). D'altra banda, evidentment els éssers no humans no poden exigir per si mateixos el respecte dels seus drets, però això no significa que no puguin tenir cap subjectivitat jurídica per poder ser protegits i que la seva protecció no es pugui entendre com un bé comú. Es pot entendre el deure humà a cura dels animals com un imperatiu categòric (Varona, 2020).

De fet, l'ús de focs artificials i altres aparells pirotècnics es poden considerar, des d'una perspectiva de justícia d'espècies com a pilar social i ètic, com aquestes assumpcions no racionals i són adaptades com a naturals i inevitables. És la discussió sobre aquestes pràctiques que en emmarcar-se en tradicions i costums són difícils de canviar i rebutjar, en realitat sent assumpcions no racionals; així com les assumpcions bàsiques que tenim sobre el medi ambient, els ecosistemes i la natura (Varona, 2020). En considerar tota vida sentint com a posseïdora d'un valor o propietat intrínseca fonamental, com a premissa per poder actuar racionalment, d'aquí es desprenen els suposats deures humans que tindriem cap als animals com la cura i protecció del benestar com a bé comú. Aquests deures no són res més que la base d'una convivència respectuosa entre els dos agents, els animals no humans i els humans. Doncs, segons Pelluchon (2018), els animals són considerats subjectes polítics, però no poden ser considerats ciutadans d'una comunitat a què no pertanyen; encara que poden ser inclosos en la definició de bé comú per la seva capacitat de sentir i establir vincles.

Singer introdueix el terme especisme en *Alliberament Animal* (1999) com a aquella pràctica discriminatòria del qual pot concebre's dels que no pertanyen a certa espècie o espècies, la qual hem de rebutjar mitjançant la no maleficència. La nova geografia dels animals revela com la qualitat de vida dels humans, en general, es basa en l'ús i l'explotació

dels animals no humans, ja que la societat humana ha creat categories antropocèntriques i especistes que justifiquen la seva "teleologia" o finalitat última (Flores i Terán 2017). D'aquesta manera, Urbanik (2012) fa referència a tres grans grups d'animals no humans:

- a) Els de treball, que alhora els divideix entre els etiquetats per a l'educació (laboratoris, zoològics), els de serveis (tir i càrrega, pasturatge, caça, de suport en el compliment de la llei, teràpies, companyia) i els d'entreteniment (enregistraments i filmacions, circs, baralles, carreres i embuts).
- b) Els de granja, reconeguts com aquells que en algun moment han estat extrets del seu entorn silvestre per a la seva domesticació i obtenir-ne no només aliments sinó molts altres productes, com aquells usats a la indústria tèxtil i farmacèutica.
- c) Els silvestres, aquells que romanen en entorns relativament distanciat, però que no estan exempts de la seva espoliació a través de la caça o la pesca.

Tanmateix, quan tractem la preocupació cap al benestar animal en la suposada formulació d'uns drets animals, no es pretén equiparar en drets humans i no humans, cosa que seria una visió antropocèntrica (Francione, 2020). Segons Francione (2020) es pretén elaborar una teoria sensible i coherent sobre els drets dels animals que hauria d'estar enfocada en un dret bàsic a no ser tractat com a mera propietat humana. Per a aquest autor el reconeixement de drets als animals implica a la pràctica el nostre deure de no tractar la resta d'éssers sentits com a simples recursos a la nostra mercè, i demana replantejar la utilització dels animals que, segons la seva opinió, no resulta estrictament necessària. Encara que la pirotècnia no utilitza els animals, sí que la despreocupació pel seu benestar permet danyar de la mateixa manera que se'ls instrumentalitza.

5.8.1. Relacions espacials

Tradicionalment, els éssers humans han creat llocs concrets (espais físics) per legitimar la seva relació amb els animals no humans segons els grups que fa referència Urbanik (2012). D'aquesta manera, l'imaginari col·lectiu circumscriu els animals de companyia per sobre de la resta per la seva última finalitat d'acompanyament i ser el "millor amic per a l'humà". Això

reflecteix un especisme jeràrquic en legitimar la violència o altres formes de discriminació cap a la resta dels éssers vius, havent-hi uns animals amb més drets i el benestar protegit que els altres; segons el qual alguns animals són més desiguals que altres pel que fa a polítiques, lleis i respostes al mal (Flynn i Hall, 2017). És a dir, els animals de companyia no són utilitzats com a menjar perquè aquesta no és la seva finalitat. Els de producció i els d'experimentació són al llistó més baix de l'escala. La concepció de la utilitat dels animals varia segons la cultura de la localitat, d'aquesta manera hi ha animals de culte o adoració sent considerats sagrats, com la vaca a l'Índia, els elefants blancs a Tailàndia, els ossos a Euràsia i en regions d'Amèrica del Nord, etc.

Aquesta desigualtat d'ús de l'espai urbà entre animals humans i no humans es connecta amb les interaccions espacials definides en geometries de poder fonamentalment antropocèntriques i especistes, essencialment perquè els animals de companyia són més propers per un criteri de proximitat als seus tutors afavorint majors espais per aquests. Per aquest motiu, la geografia crítica dels animals pretén crear espais compartits transversalment més justos i compassius, sense detectar abans els problemes espacials d'animals no humans sent invisibilitzats, violentats i explotats. Per això s'hauria de desenvolupar, a part de la justícia social i compassió, la sensibilitat necessària perquè les relacions entre animals humans i no humans siguin més responsables, ètiques i els visibilitzi políticament (White, 2015).

5.9. Competència municipal

El Reial decret 989/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament d'articles pirotècnics i cartutxera, regula l'edat mínima per a l'ús de la pirotècnia amb fins lúdics, depenent de la perillositat i el nivell de soroll per a cadascun; a més de qui i com exerceix els serveis de venda i comercialització d'aparells pirotècnics. D'altra banda, les normatives municipals que estan dotades de competència són les que poden establir quines són les condicions que prohibeixen l'ús de pirotècnia segons el lloc i/o horari a través de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de Bases del Règim Local en el seu tercer capítol de competències:

1. *El Municipi, per a la gestió dels seus interessos i en l'àmbit de les seves competències, pot promoure activitats i prestar els serveis públics que contribueixin a satisfer les necessitats i les aspiracions de la comunitat veïnal en els termes que preveu aquest article.*
2. *El Municipi exercirà en tot cas com a competències pròpies, en els termes de la legislació de l'Estat i de les comunitats autònomes, en les matèries següents:*
 - a. *Medi ambient urbà: en particular, parcs i jardins públics, gestió dels residus sòlids urbans i protecció contra la contaminació acústica, lumínica i atmosfèrica a les zones urbanes.*

En el cas de no disposar d'una normativa municipal, el municipi no significa que no la pugui tenir, sinó que no la té. En aquest cas es limitaria al compliment de la normativa estatal de:

- a. *Contaminació Acústica fonamentada a la Llei 37/2003, de 17 de novembre, del soroll.*
- b. *Contaminació Tèrmica, al Reial decret 430/2004, de 12 de març, pel qual s'estableixen noves normes sobre limitació d'emissions a l'atmosfera de determinats agents contaminants procedents de grans instal·lacions de combustió, i es fixen certes condicions per al control de les emissions a l'atmosfera de les refineries de petroli).*
- c. *Medi Ambient a la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.*

En un altre cas, en la comunitat autònoma de Catalunya, es podria seguir la Llei 16/2002, de 28 de juny, de protecció contra la contaminació acústica.

6. TREBALL DE CAMP

En aquest apartat es troba la metodologia emprada per a la realització del present treball.

6.1. Entrevistes

En primer lloc, trobem les entrevistes en profunditat. Aquestes entrevistes són semiestandarditzades; hi ha un guió amb algunes preguntes similars segons l'entrevistat. No obstant això, el transcurs de les entrevistes està obert a la improvisació, ja que cada entrevistat té algun aspecte específic per comentar segons el seu càrrec i, per obvietat, les preguntes seran personalitzades. S'han fet un total de 19 entrevistes. Tanmateix, de 19 entrevistes, se n'han utilitzat 14, quedant descartades 5 per falta de temps i extensió de paraules. Les entrevistes han estat registrades en veu, posteriorment transcrites i codificades. També s'han realitzat un total de 6 xerrades informals que no han sigut introduïdes al treball pels mateixos motius.

Regidories de govern de l'Ajuntament de Vilassar de Mar

a. *Sis regidors de govern:*

- La regidora de Benestar animal, Barris, Gent Gran i Acció Comunitària
- El regidor de Medi Ambient i Participació Ciutadana
- La regidora de Cultura, Planificació Municipal, Agricultura
- El regidor de Via pública i Equipaments i Festes populars
- El regidor de Mobilitat, Governació i Protecció Civil
- La regidora de Joventut, Salut Pública i Educació

b. *La tècnica de la regidoria de Salut de l'Ajuntament de Vilassar de Mar*

Membres de l'oposició de l'Ajuntament de Vilassar de Mar

a. *Tres regidors d'oposició:*

- Un regidor del grup municipal Partit Popular (PP)
- Un regidor del grup municipal Babord
- Un regidor del grup municipal Partit Socialista Català (PSC)

b. *Un membre del col·lectiu del grup municipal Babord*

Associacionisme vilassarenc

a. El president de l'associació vilassarenca Mansuets de Foc

Professionals externs a Vilassar de Mar

- a. Una advocada especialitzada en dret animal
- b. El regidor de Serveis Socials, Famílies, Benestar Emocional, Infància i Benestar Animal de l'Ajuntament de Terrassa

6.2. Observació participant

Aquesta metodologia té una rellevància especial. S'han executat dues activitats socioeducatives a través de l'observació participant. En la primera activitat es van dur a terme tres tallers socioeducatius als alumnes de les tres línies (A, B, i C) de segon de l'ESO de l'IES Pere Ribot amb una mostra de seixanta estudiants aproximadament. L'activitat començava amb una xerrada informativa mitjançant una presentació digital com a suport visual, i acabava amb la realització d'un cartell de conscienciació sobre els efectes de la pirotècnia envers els animals i les persones especialment per a la celebració de Sant Joan, per tal de mesurar el grau d'atenció, participació i conscienciació dels alumnes. D'altra banda, en la segona activitat es van realitzar unes preguntes enfocades en la mateixa temàtica als adolescents que formen el Consell d'Adolescents de Vilassar de Mar, un òrgan de participació política juvenil, per mesurar els mateixos aspectes de l'activitat anterior.

6.3. Anàlisi dels resultats

6.3.1. Entrevistes

S'han utilitzat les categories de coneixement i experiència sobre animals, persones i medi ambient; projecció futura sobre l'estratègia municipal incloent-hi la crítica administrativa i els canvis per millorar; i el clima social essent la participació ciutadana i l'impacte social. Vegeu als annexos la matriu i les seves definicions.

6.3.1.1. Regidories de govern de l'Ajuntament de Vilassar de Mar

Pel que fa a les regidories, algunes tenen més coneixement pirotècnic pel que fa als animals que altres. En general, encara que centrant-se especialment en els efectes en els animals de companyia, es té una mica de coneixement sobre el tema. També cal dir que totes les regidories han tingut o tenen algun animal de companyia, i algunes reporten que alguna vegada el seu animal s'ha vist estressat o agitat pels petards. Sobre el coneixement a les persones algunes regidories no s'havien plantejat els efectes de la pirotècnia cap a les persones, d'altres coneixen els seus efectes cap a les persones amb TEA, alzheimer, gent gran, bebès o altres amb més sensibilitat. Sobre el medi ambient no es contempla gaire ni tampoc se sap gaire sobre la matèria.

Respecte a la crítica administrativa, la limitació de recursos és un aspecte que es repeteix en alguns dels discursos dels regidors i dels membres de l'oposició. En general, els membres de l'oposició estan més oberts a reconèixer la manca de recursos a l'ajuntament que les regidories d'aquest. Les regidories han manifestat algun tipus de desconeixement, com no saber si és competència municipal, no saber sobre l'existència d'alguna regulació municipal de contaminació acústica o sobre pirotècnia específicament, és a dir, sobre algunes ordenances o regulacions municipals, la utilització de criteris ecològics en els focs artificials, etc. També algunes regidories han manifestat obertament no saber del tema, de la mateixa manera que l'oposició, podent haver-hi un grau de sinceritat al govern local.

Tanmateix, això canvia amb la manca de planificació pel que fa a la manca de perspectiva i organització. Els regidors són menys oberts a acceptar obertament la manca de planificació sobre un tema que l'oposició, ja que els membres de l'oposició han estat més oberts a reconèixer la manca de perspectiva i enfocament d'algunes actuacions municipals. Això té sentit si l'objectiu que persegueix l'oposició és criticar en la mesura del que és raonable les mesures preses per l'ajuntament per tal de satisfer les necessitats dels grups municipals a l'oposició, fins al punt de supervisar-les, proposar temes i alternatives. D'altra banda, segons es detecta a l'entrevista del regidor de Via pública i Equipaments i Festes populars, la manca de planificació respon a una manca d'organització com que no saber quines polítiques implementar a la festa major quan falten dos mesos aproximadament. Com es diu hi ha molta

feina i poc temps, que això es pot relacionar tant per manca de recursos com de planificació. Tal com comenta el regidor de Medi Ambient i Participació Ciutadana, de vegades no és la manca de recursos, sinó el fet de no haver-ho plantejat abans, com pot ser l'impacte ecològic:

Jo, home, com tot, és a dir, al fons qualsevol acció que es faci, podríem tenir-la plantejada. I també és veritat que arribem on arribem i a vegades, possiblement, també per no plantejar-nos altres coses, eh. Com et dic, a nivell d'animals sí que ens hem plantejat, a nivell de persones, la molèstia els pot fer; però no a nivell ecològic, per exemple, eh.

Tal com es comenta la regidora de Benestar animal, Barris, Gent Gran i Acció Comunitària, des de fa poc es va contemplar la pirotècnia en relació amb els animals d'una manera més profunda i treballada pel fet que es va crear la regidoria l'any passat. Se li va presentar a la regidora juntament amb el regidor de Mobilitat, Governació i Protecció Civil una recollida popular de quatre-centes firmes pel mateix tema del present treball.

Ara tenim una senyora que ens ha presentat... Conjunta amb ferms que ha recollit, que ara veu la festa major, venen petards, a veure com ho podem fer, [...] que va parlar amb el regidor de mobilitat (regidora de Benestar animal, Barris, Gent Gran i Acció Comunitària).

Això pot generar manca de comunicació entre les regidories perquè la regidoria de Participació Ciutadana no tenia constància per no tractar-se en òrgans formals. Tampoc no hi ha assessorament per experts en la matèria segons comenten les regidories. Sobre la manca d'habitualitat, això és més comú a l'oposició per no tractar-se aquest tema a les reunions dels seus grups municipals. Tampoc no s'ha tractat en cap ple del consistori o comissió informativa. On sí que s'ha tractat ha estat en reunions del govern local, en què s'ha tractat especialment aquest any entre els regidors de Via pública i Equipaments i Festes populars; Mobilitat, Governació i Protecció Civil; i Benestar Animal, Barris, Gent Gran i Acció Comunitària).

Sobre les propostes de millora, hi destaca el paper de la policia i l'agent cívic especialment per les regidories de Governació i Protecció Civil. No hi ha agents cívics per falta de pressupost, però tenen pendent tornar a introduir-los. L'agent cívic podria considerar-se important en la tasca d'informar, mentre que la policia, especialment la de proximitat, podria complir el mateix rol juntament amb el seu paper sancionador:

L'agent cívic feia molt bona feina ara no podem disposar d'ell estem intentant poder-lo incorporar vejam si pot ser per aquest estiu o al més aviat possible perquè ens ajuda molt, fa molt bona feina i és més informador és una persona molt més propera que la gent no la veu tant com sanciona i ens ajuda molt i està en col·laboració amb la policia en tot moment.

Es ressalten alternatives silencioses com els focs artificials silenciosos o l'ús de drons, però es qüestionen pel cost que suposaria la seva pràctica. No obstant això, i es veurà més endavant, la posada en marxa dels focs lumínics necessita una pràctica de sensibilització. La regidora d'Educació, Salut Pública i Joventut és la que més destaca aquest tema en comparació amb els altres regidors, especialment per les responsabilitats polítiques que ocupa. La regidora posa èmfasi en l'educació i la conscienciació com a tema central de l'entrevista, malgrat que no hi hagi hagut cap activitat socioeducativa (xerrades, tallers, etc.) des de l'ajuntament com a falta de planificació, marcant un canvi de mentalitat per al respecte animal a través de campanyes en l'àmbit de l'educació i de la joventut:

Més campanyes es podrien fer perquè al final és això, fer temàtica i fer campanya, de prevenció o de visualització, de conscienciar. Llavors, bé, des d'educació es pot fer potser des d'ensenyament sí que es pot fer algun taller o alguna xerrada, això sí que podríem potser instal·lar-ho de cara al curs vinent, i des de joventut jo crec que joventut potser és la que més toca aquests temes, una mica, perquè joventut és com molt conscient també d'una mica el vincle amb el poble, eh? Per tant, a vegades hi ha temes que ells mateixos treuen i jo creiem que a nivell de benestar animal els adolescents estan molt al dia, eh?

La regidoria també considera el Consell d'Adolescents o el Consell Escolar, que sobre aquestes entitats se'n parlarà més endavant, per a poder tractar aquesta problemàtica per al curs lectiu vinent. D'altra banda, la tècnica de la regidoria de Salut també parla de campanyes, però en l'àmbit del benestar animal:

Almenys que jo ara recordo, potser tres o quatre campanyes hem fet, o més. Aquesta, la primera que es va fer sobre els cens d'animals, mira, es remunta al 2008. Que es van fer com dos projectes, que un era si em censes, em salves. I llavors es va fer un altre que es deia carrers nets, gossos ensenyats. Això parlo del 2008. I d'aquí, doncs, llavors, n'hem anat fent... Que aquí va ser on actualitzarem bastant el cens, a partir de... teníem 4 persones que van anar porta per porta a veure tots els gossos, perquè, és clar, teníem censats, potser vint gossos, no? Doncs això no ho quadra. Aleshores, a partir d'aquí, hi va haver una actualització important del cens, i aleshores hem anat repetint. [...] Tenim un cens prou actualitzat d'uns 1.700 gossos en aquest moment, el que passa que també és veritat que quan els gossos es moren, la gent no ens ho ha dit que es moren. Poca gent hi veu. I tampoc els tens tots censats.

La regidoria de Benestar Animal concreta la campanya pensada per a les festes d'aquest estiu:

El que sí que tenim pensat de fer, que és l'única manera de poder fer alguna cosa, i no garanteixo que sigui gaire gran cosa, és sensibilitzar la gent. Farem molta difusió, farem molta xarxa, que la gent sigui conscient que llenci petards els menys possibles, i sobretot amb quines hores, i no tot, perquè és que ja no només els llencem el dia de la revetlla, els petards. Els petards ja els comencem a llençar vuit dies abans i vuit dies després. Acabem tirant petards tres setmanes seguides.

Algunes regidories com Medi Ambient i Planificació Municipal han pres en consideració tenir un marc territorial i ecològic com a proposta interessant quan se'ls hi ha preguntat, ja que l'ajuntament no disposa d'un. La regidoria de Planificació Municipal menciona sobre l'existència d'uns sistemes de control de soroll que aquests són dirigits especialment a terrasses de bar i concerts de les festes del poble. No obstant això, no es podria aplicar de la mateixa manera que els petards, especialment per dificultat d'identificació de l'autoria. El

regidor de Mobilitat, Governació i Protecció Civil està d'acord a regular l'ús de l'espai públic pel que fa a l'ús de pirotècnia sobre la base de delimitar distàncies de zones, com també menciona la regidoria de Benestar Animal, que l'ajuntament vol conservar així com es comenten els pipicans:

No, això és la part que tenim aquí, que és totalment inviable prohibir vendre petards. És... Ni vendre ni no llençar-ne. Aquí el fantàstic seria que tothom tingués una mica de sentit comú, que es tiressin... Tampoc podem dir que hi ha gent que ens ha demanat de llençar-ho en un lloc específic, però aquest lloc... O sigui, que nosaltres muntem un lloc de dir, els petards s'han d'anar a llençar aquí. Primer de tot, sabem que això no es farà. I després, si tu et poses a la pell de la gent que viu en aquell lloc on nosaltres podem ubicar, perquè podem dir, Mercat de la Flor, que queda força al fons, o a la platja, però també hi ha cases i pisos allà. Llavors la gent et dirà, home, ara justament me'ls vens a llençar tots aquí. Jo també tinc gos, o també tinc un nen autista. És molt difícil, això, jo m'ho he plantejat. És molt difícil. [...] A veure, jo com a benestar animal, el que és ideal, saps què serien? Els petards de colors, sense sorolls, que només fossin lumínics, seria ideal (regidora de Benestar Animal, Barris, Gent Gran i Acció Comunitària).

La regidoria de Festes Populares comenta que aquest tema costa de tractar-lo per la seva delicadesa en relacionar-se estretament amb la cultura popular. Es preveu que hi hauria una resistència ciutadana a fi de no eliminar la pirotècnia sent una part de la identitat cultural del poble, com ara el correfoc i altres activitats populars. No obstant això, a partir d'aquest argument apareixen novament els dilemes socials d'habilitar zones per llençar petards i prohibir-ne d'altres.

Les altres regidories tracten la tradició en la mateixa línia. En aquest punt, el regidor de Medi Ambient i Participació Ciutadana reconeix que la pirotècnia pot esdevenir un problema de convivència, tot i que comenta que en circumscriure's a unes dates determinades, la gent normalitza l'impacte acústic, l'exemplifica amb el soroll produït per concerts durant la festa patronal. També comenta que hi ha hagut alguna recomanació, però no ha tingut cap queixa formal ni cap instància rebuda. Aquest fet corrobora que la recollida popular de signatures ha

estat una iniciativa més informal que formal presentada únicament a les regidories de Benestar Animal i Mobilitat, i no en els òrgans de participació política ciutadana.

No es coneixen incidents significatius que hagin succeït a Vilassar de Mar per ús de pirotècnia. Els regidors només coneixen principalment queixes de soroll, però no especialment per pirotècnia, excepte la iniciativa popular de recollida de signatures citada. El regidor de Mobilitat, Governació i Protecció Civil destaca la destrossa de mobiliari urbà per ús de la pirotècnia. D'altra banda, la regidora de Planificació Municipal comenta que si la participació ciutadana poses el focus en aquest àmbit aportant noves perspectives i alternatives es tindrien en compte i fins i tot es podrien aprovar. La regidora menciona un grup de famílies que tenen fills amb TEA, on tenen un espai jove on poden fer reunions i activitats amb unes dinamitzadores. Aquest grup de persones formen l'Associació de Persones d'Altres Capacitats (APAC). La regidora esmenta que les necessitats de reducció de soroll que l'APAC va presentar amb relació a l'impacte acústic de la cavalcada de reis i la rua de carnaval, l'ajuntament les ha anat resolent amb diàleg aplicant un tram silenciós per a cada recorregut de les festes citades. D'altra banda, específicament sobre les conseqüències dels estrèpits de la pirotècnia no se n'ha parlat. Tanmateix, la regidora comenta que es podrien tractar des de l'associació per tal de resoldre de la mateixa manera les necessitats i propostes presentades.

Cap regidoria coneix sobre la gestió de la pirotècnia al municipi de Terrassa. Els regidors majoritàriament coneixen la criminologia de la cultura popular, excepte la regidora de Joventut, Salut Pública i Educació per la seva formació acadèmica i professional. No es coneix la criminologia verda, ni la victimologia, ni la victimologia verda, excepte la regidora mencionada. Cap regidoria ha contemplat la figura del criminòleg ni victimòleg. D'altra banda, tots estan interessats a indagar més sobre el tema.

6.3.1.2. Membres de l'oposició de l'Ajuntament de Vilassar de Mar

En primer lloc, el grup municipal del PSC disposa d'un coneixement pirotènic mediambiental, és a dir, l'impacte i les conseqüències ecològiques associades a l'ús de la pirotècnia, amb comparació als animals i les persones, tret de la seva formació acadèmica. Respecte als animals, a banda de tenir una gran disposició cap als animals, no esmenta cap

incident respecte a la pirotècnia, tot i que coneix quines són les conseqüències cap aquests especialment, el malestar i l'angoixa. Amb altres membres de l'oposició, el grup de Babord és el que té més consciència animal. El grup del PP sap com afecta els animals especialment els gossos reportant alguna experiència negativa de tercers, també persones amb TEA a mesura que ha anat avançant l'entrevista.

El membre del col·lectiu del grup de Babord relata el seu ideal dels animals en relació amb els humans que connecta fonamentalment amb el marc conceptual:

Jo ara tinc una visió diferent també del que són els animals domèstics segurament de com la tenia abans. Bé, creiem que com a societat estem tan lluny del que és la natura que tenim com la necessitat imperiosa de costar-los d'alguna manera, no? I, doncs, de fet, tenir animals de companyia segurament és aquest punt que ens toca una mica, no? Ens fa tot a terra i ens fa aproximar, doncs, a la natura un poc forçat des del meu punt de vista, no? Vull dir, abans els animals de companyia servien, tenien alguna utilitat, no? I ara, doncs, bé, els tenim a casa, a pisos per al nostre gaudi. I això té condicionants. Sense anar més lluny, jo parlo amb el meu pare que veu de les Terres de l'Ebre i el tracte que tenien amb els animals allà, servien per caçar, per vigilar els branquets, per vigilar les cases de pagès i tal. I ara no en tens a casa i és per això, per tu. Jo crec que aquí hi ha una moguda amb el tema animalista que és interessant quan a dret i tot això, però creix que es perd molt la perspectiva del conjunt d'animals. Jo estic molt vinculat amb mogudes ecologistes i creo que no es pensa en el global. En un poble, per exemple, hi viuen molts més animals que a part dels domèstics, i tots aquests animals estan en un segon pla o en un tercer, per dir alguna cosa. [...] I creix que aquí com a societat la caguem, perquè ens deixem tota l'altra fauna que viu entre nosaltres i que tenim un tracte... Bé, jo no crec que mal, sinó de passotisme.

Es diu que l'ésser humà té una necessitat imperiosa d'aproximar-se a la natura. Això fa quins animals que no es considerin com a animals de companyia, sinó altres que formin la fauna silvestre, quedin invisibilitzats i ignorats per part de la societat i del mateix ajuntament. També es comenta que les accions municipals de la regidoria de Benestar Animal estan més enfocades als animals de companyia i no als de fauna silvestre, la qual cosa no es contempla

el benestar dels animals amb una perspectiva global, sinó especista (tot i que no s'utilitza aquest terme):

Que estigui una platja per gossos, que no estigui al costat d'on... pot reproduir el... corriol aquest, no?, que és un poc el que ha passat aquí, que Vilassar i Premià comparteixen la pla... una platja de gossos... I està a escassos 100... bé, jo crec que a menys... a menys de 100 metres de... d'un lloc de... de cria d'aquestes espècies... [...] Tiro milles i ja està.

Aquesta priorització de l'espai per als animals de companyia enfront dels animals de fauna silvestre i creant un impacte a l'ecosistema urbà, com la col·locació d'una platja de gossos al costat d'un sender on habiten diverses espècies que conformen la natura de la costa, conforma l'ideal de l'especisme jeràrquic a la distribució de l'espai públic. D'altra banda, sobre la limitació de recursos, l'oposició està més oberta a reconèixer la manca de recursos especialment pel càrrec de crítica i supervisió que tenen.

Una de les problemàtiques que té Vilassar, també Catalunya, he notat, però especialment Vilassar, és que nosaltres tenim molta normativa, però hi ha una manca d'inspecció. [...] Llavors, en aquest aspecte, Vilassar, en aquesta àrea, que considero que és molt palesa, que hi ha un dèficit d'inspecció i hi ha moltes coses que es donen per a la formació, per assabentat. [...] El que passa és que jo crec que, com moltes altres coses, hi ha força problemàtiques a l'Ajuntament de Vilassar, el tema de la manca de recursos, i s'estan cobrint les necessitats mínimes bàsiques (regidor d'oposició del PSC).

Tot i això, l'oposició disposa de més desconeixement municipal o estan més oberts a reconèixer-ho; per no estar al càrrec del govern local i no tenir la informació de primera mà, hi ha més desconeixement principalment pel que fa a aspectes d'ús de criteris ecològics als focs artificials, alguna normativa de contaminació acústica, etc. No s'esmenta en cap moment, també pel transcurs de les entrevistes i les preguntes utilitzades, que l'oposició tingui desconeixement per no saber si la regulació de l'ús de pirotècnia és competència municipal.

Babord critica una manca de perspectiva global per part de l'ajuntament. El regidor de Babord també comenta que el concepte de sostenibilitat no és igual per a tot el consistori, tampoc s'ha treballat en la contaminació acústica i atmosfèrica ni hi ha una taula de benestar animal o qualsevol òrgan de participació política que pugui tractar específicament el benestar dels animals. De fet, únicament la normativa local que regula mínimament el soroll és l'ordenança municipal de convivència que estableix a partir de quines hores no es pot fer més soroll que tants decibels. També s'exposa una manca de comunicació perquè no es coneix el paper i les tasques associades a la regidoria de Benestar Animal. Això vol dir que no s'ha tractat d'una manera conjunta amb el consistori des de plens o comissions informatives:

Doncs mira aquest mandat, per primera vegada, s'ha creat la regidoria de benestar animal, no existia fins ara. No sabem, a dia d'avui, exactament quines són les tasques que té assignades i quin és el seu paper, però és un aspecte molt important aquí al poble.

D'altra banda, la regidora del grup del PP comenta que han tingut missatges directes sobre aquesta problemàtica, essent queixes informals i puntuals. El mateix passa amb el PSC. Babord no havia tractat la pirotècnia profundament abans d'haver-me posat en contacte amb ells; més del mateix amb les regidories en profunditzar aquest tema justament amb la presentació de la recollida de firmes i la meua posada en contacte amb aquestes. D'altra banda, sobre les propostes de millora es destaquen l'ús d'alternatives silencioses i ecològiques tant al castell de focs com al correfoc; un canvi de mentalitat incloent en el paradigma ètic els animals silvestres; i dissenyar més normativa així com delimitacions zonals encara que hi hagi dèficit d'inspecció:

Bé, a veure, és clar, la cosa estaria, però caldria establir una normativa prèvia que, doncs això... Doncs es podia plantejar tenir zones on llençar els petards, és clar, i qui no complís, com en tot, qui no complís la normativa, doncs bé, tingués unes sancions (regidora d'oposició del PP).

Encara que no hi hagi una estratègia comuna sobre les actuacions municipals que es podrien implementar, sí que és cert que l'oposició i les regidories comparteixen propostes pensades

com les delimitacions zonals, l'ús de focs artificials silenciosos i un canvi del paradigma ètic sobre la base de la conscienciació animal. D'altra banda, tots els membres de l'oposició aclareixen que qualsevol modificació d'elements que involucri celebracions d'espectacles pirotècnics produiria una resistència cultural ciutadania. També es comenta que la pirotècnia podria produir algun problema de convivència com queixes; fins i tot altres aspectes acústics com concerts, terrasses de bar o trànsit.

L'oposició no coneix la gestió de la pirotècnia al terme municipal de Terrassa. Els de l'oposició coneixen la criminologia popularment, excepte el regidor de Babord, que la coneix llevat de la seva formació acadèmica de la mateixa manera que la regidora de Joventut, Salut Pública i Educació. L'oposició no coneix la criminologia verda, la victimologia ni la victimologia verda. Tampoc no han contemplat la figura del criminòleg i/o el victimòleg en la protecció del benestar animal i mediambiental. Tanmateix, tots estan interessats a indagar més sobre el tema de l'entrevista.

6.3.1.3. Associacionisme vilassarenc

El president de Mansuets de Foc sap com la pirotècnia afecta els animals especialment els gossos per l'animal que té. També a persones. No es demana sobre l'impacte ecològic. El tema destacat de l'entrevista és la resistència cultural en considerar la pirotècnia com una celebració arrelada a les tradicions catalanes, no només a Vilassar de Mar. L'associació utilitza la pirotècnia als seus espectacles i celebracions des de fa vint-i-cinc anys, ells també són part de la cultura vilassarenca, ja que ells organitzen el correfoc que es porta a terme a Sant Joan, també considerada una activitat festiva totalment tradicional a l'àmbit municipal. És Essent una associació pirotècnica que utilitza artificis pirotècnics en alguns dels seus espectacles al municipi són conscients de l'impacte que produeix el material que utilitzen. No obstant això, s'assenyala més com a problema l'ús dels petards que es llencin als carrers, i no tant el material que s'utilitza als espectacles de l'associació especialment el correfoc.

De fet, sobre la tradició, l'entrevistat comenta que és un fruit puntual en una festa que se celebra en un moment particular de l'any. Aquest argument també apareix en altres respostes dels regidors especialment quan apareix el debat de la tradició. Tanmateix, el president de

l'associació destaca més els petards que es venen a les taquilles repartides pel municipi que no pas els que s'utilitzen en el correfoc. S'explica que el material que utilitzen al correfoc requereix una formació tècnica prèvia, en saber com utilitzar el material pirotècnic i saber com actuar davant de primers auxilis:

A vegades, nosaltres, quan anem a comprar pirotècnics, nosaltres estem fent també pirotècnics, ens en treuen un certificat, i nosaltres hem de tenir tots els cursos fets, que és un CRE, hi ha l'RG i el CRE. Si tu no tens aquest curs, no pots manipular el material pirotècnic. Quan fem un correfoc o fem un acte així, sempre hem d'estar pendents de tenir tota la documentació en regla, tenim una assegurança obligatòria. A vegades hem de passar per Guàrdia Civil, perquè és qui porta els explosius.

No obstant això, aquest mateix material es pot trobar a les taquilles del municipi les quals estan autoritzades a vendre'l. Qualsevol persona a peu de carrer pot comprar-hi sense formació tècnica prèvia. És contraproduent, que és el que és queixa l'entrevistat, ja que sense coneixement i consciència prèvia sobre la perillositat de material que es té a les mans els mals són inevitables. No es coneixen incidents significatius a Vilassar de Mar, tot i que l'associació ha rebut queixes que han estat més adreçades cap a persones com a éssers afectats que no pas els animals. Amb això, ell contempla els focs artificials silenciosos, que de fet s'han utilitzat en algun moment durant el correfoc per als més petits. Tot i això, no s'utilitzen gaire, molt poc, no és habitual, segons comenta. No es demanen a les empreses pirotècniques perquè el que es demana principalment és el soroll dels petards tradicionals. En canvi, l'ús dels focs lumínics en el correfoc no requereix formació tècnica. De fet, l'entrevistat reconeix que un correfoc sense pirotècnic no és un correfoc perquè principalment no hi ha l'element del soroll. També reconeix que no s'utilitza la pirotècnicia en aquelles festes on hi ha més nens com la cavalcada de reis o el carnaval. Per tant, es considera l'oci de la pirotècnicia, pel seu caràcter perillós, per a adults i no tant per a nens.

L'entrevistat no coneix que hagin llençat cap campanya de conscienciació sobre els efectes de la pirotècnicia, ni tampoc que hi hagi cap regulació municipal sobre la utilització d'artificis pirotècnics. Considera que aquest tema pot ser un problema de convivència. Recalca que a la

festa major no només hi ha petards o espectacles pirotècnics com el correfoc, també hi ha concerts per tot el poble que amplifiquen l'impacte acústic que hi pot haver. D'altra banda, ell no coneix sobre la gestió pirotècnica a Terrassa. Coneix popularment el que és la criminologia. No coneix pas la criminologia verda, tampoc la victimologia ni la victimologia verda. No ha contemplat la figura del criminòleg ni el victimòleg. Tanmateix, està interessat a indagar més sobre el tema.

6.3.1.4. Professionals externs a Vilassar de Mar

Sobre l'advocada especialitzada en dret animal, l'entrevista és purament informativa pel que per conèixer més sobre la competència dels ajuntaments en la regulació municipal de la pirotècnica. L'entrevistada, entre altres serveis d'assessorament jurídic a disposició del consistori, accepta que els ajuntaments tenen desconeixement sobre la matèria i pensant que no tenen competència a regular o modificar qualsevol cosa relacionada amb els petards, realment sí que tenen:

[...] A través de les ordenances de contaminació ambiental, el que són els sorolls, [...] tu també pots regular la capacitat acústica quant a l'ús de la pirotècnica. [...] Hi ha ajuntaments que, per exemple, tenen prohibit fer ús d'elements de pirotècnica a 200 metres, a menys de 200 metres, d'un hospital o un centre de salut. I això hi ha ajuntaments que ho tenen regulat. Altres que et diuen que no pots fer servir pirotècnica en zones verdes. Altres que et diuen que han d'estar a la X distància del nucli urbà. Aleshores, sí, l'ajuntament té potestat per poder-ho fer. [...] L'Estat és el que té la competència quant a quin tipus de petard pot fer servir cada persona. [...] El que jo com a ajuntament puc regular és a quines zones permeto que es puguin llençar petards o no. [...] També quant a... En dates, ho dic, perquè hi ha ajuntaments que no entren a delimitar zones, sinó el que fan és delimitar o recomanar [...] només en dates molt concretes (traduït del castellà).

L'entrevistada també disposa d'una consciència animal àmplia i crítica, focalitzant el problema no només en animals de companyia, sinó a la resta com la fauna silvestre, com també ho fa el grup de Babord, també parlant de persones grans amb Alzheimer, TEA, etc.,

que es poden veure afectats; incloent-hi el medi ambient a partir de la contaminació. És l'entrevistada amb més coneixement jurídic sobre el tema portat de la seva formació acadèmica i professional. Al viure a Terrassa coneix de primera mà la seva gestió en la matèria pirotècnica. El municipi disposa d'una estratègia enfocada a l'educació i la conscienciació a través de cartells publicitaris pel carrer afavorint que hi hagi menys soroll i més llum, sobre la base d'una campanya informativa. També es coneix sobre els focs artificials silenciosos i es consideren una alternativa que a Terrassa s'utilitza i funciona. Addicionalment, se subratlla que la protecció del benestar animal és responsabilitat tant de les administracions com del ciutadà, contemplant la importància de l'associacionisme i la participació ciutadana:

A Terrassa, la veritat, es va proposar... Ja fa uns quants anys a les taules de benestar animal, juntament amb altres sectors. [...] Al final, la societat va més ràpid, evoluciona més ràpid que el que evolucionen les normatives. Conseqüentment, la gent peticona i l'ajuntament, dins de les seves possibilitats, ja que ha de donar accés a aquestes peticions (traduït del castellà).

La recollida popular vilassarenca de quatre-centes firmes és prova del gra de sorra d'iniciativa popular que hi ha al municipi justament sobre la sensibilització animal amb relació als estrèpits com l'ús de la pirotècnica. Tanmateix, l'advocada no parla de resistència cultural ni de dilemes socials perquè entén que és més un problema de consciència que no pas un de convivència. S'entén que és més tenir una estratègia ben planificada més que mancant recursos econòmics. D'altra banda, es parla d'una altra mesura que no s'ha comentat anteriorment, que és la recollida de medicació veterinària per animals per pal·liar l'estrès i altres conseqüències emocionals.

Per acabar, l'entrevistada coneix tots els conceptes crimino-victimològics tret de la seva formació i recerca acadèmica. Acaba reconeixent que no hi ha gaire literatura criminològica sobre el benestar animal amb relació a la pirotècnica.

Respecte al segon entrevistat, el regidor de Benestar Animal de l'Ajuntament de Terrassa, explica que el 2019 es va crear aquesta regidoria. No es va poder fer gaire cosa perquè hi va haver la pandèmia pel Coronavirus. El 2023 el seu grup municipal, *Tot x Terrassa*, va tornar a guanyar les eleccions. Amb això van fer un equip de set o vuit persones a la regidoria de Benestar Animal.

A l'entrevistat li agraden molt els animals. Diu que s'ha estudiat molt els gossos que poden patir ansietat i situacions de molt estrès, de xoc i fins i tot la mort. També es refereix a persones amb sensibilitat auditiva. Quan se li pregunta sobre els animals de fauna silvestre parla sobre les conseqüències cap a les aus i esmenta la mascletà de Madrid referent a l'impacte dels ànecs. Com que els animals tenen els sentits més sensibilitzats pateixen més aquest tipus de sorolls, com esmenta. També respon a la pregunta sobre medi ambient parlant sobre els incendis que poden provocar els artificis pirotècnics especialment a altes temperatures en celebrar-se Sant Joan a ple estiu.

Es parla també que l'ajuntament té competència per regular l'ús de la pirotècnia al municipi, però sempre sobre la base de la normativa autonòmica i estatal, i a partir d'aquí sí que es poden prendre mesures:

A veure, mira, tinc ací l'ordenança de l'article 18 (ordenança reguladora municipal dels sorolls i les vibracions). Nosaltres ho regulem, per exemple, marcant la distància entre on es llençaran els petards i, per exemple, el nombre de petards segons espais que l'ajuntament consideri que cal preservar. Nosaltres ho fem, ho regulem, però he de dir que és una de les coses que ens agradaria millorar, què és aquesta ordenança, no? (traduït del castellà)

L'entrevistat parla de la implementació d'una campanya de conscienciació perquè la gent prengui consciència dels efectes de la pirotècnia als animals i les persones:

També fem moltíssima conscienciació, hem fet una campanya que és Sant Joan Inclusiu, que està a la nostra web... Que parla de... Demanem sobretot a la ciutadania, i la campanya és potent, la pots trobar als OPI de les parades de

l'autobús, en grans cartells, en xarxes socials... Hem fet molt èmfasi demanant més llum i menys soroll. I ha estat molt reeixida. [...] Com evites que un nen llenci un petard en un barri un dia a les 6 de la tarda? [...] Un bàndol de l'alcalde, una ordenança, això no ho canviarà. [...] Aleshores vam optar per l'opció de conscienciar, tocar la vena, explicar com se senten els animals, com se senten també les persones amb sensibilitat especial (traduït del castellà).

Pel que fa a l'àmbit educatiu, disposeu d'un catàleg d'activitats d'educació:

Sí, nosaltres estem, com veieu, està animal, tenim al catàleg d'activitats d'educació, tenim xerrades sobre animalisme. Una cosa que també vam fer sobre tinença responsable i respecte als animals. És una cosa que vam fer en la legislatura passada. Normalment aquests catàlegs doncs tenen, doncs no ho sé, sortides a veure els bombers, activitats esportives [...], les activitats variables que trien els col·legis i estem entrant als col·legis i als instituts explicant quines coses perjudiquen els animals i què coses hem d'evitar i en aquesta línia ho estem aconseguint. Per descomptat la campanya per un Sant Joan més inclusiu sí que arriba als col·legis i arriba als instituts (traduït del castellà).

Quan se li pregunta sobre la convergència d'altres regidories en la qüestió, ressalta la importància de la regidoria de Cultura i Medi Ambient perquè les associacions de veïns notifiquin la ciutadania de les accions sorolloses, com un espectacle de trabucaires, que poden afectar un sector de la població o d'aquest mateix barri, per tal de visibilitzar que certa població se'n veu afectada. D'altra banda, l'entrevistat remarca que si a la ciutadania no se li ofereix una alternativa, com ho són els petards lumínics, no se li pot dir que no celebri Sant Joan quan és una tradició que ve des d'anys, i la infància i l'adultesa volen gaudir. El que es pretén, per tant, és canviar els hàbits de consum de la ciutadania i no abocar pel prohibicionisme, ja que això denotaria resistència cultural i dilemes socials que acabarien en més problemes, o les persones comprarien petards al municipi més proper.

Sobre les queixes socials, l'entrevistat apunta que no han tingut i que ha estat un èxit advocar per aquesta campanya, puix la ciutadania reconeix la sensibilitat del govern local i és un èxit

fins i tot en l'àmbit polític. Un altre aspecte interessant és la posada en marxa d'una altra campanya, en relació amb la de Sant Joan Inclusiu, que consisteix a repartir uns *snacks* tranquil·litzants amb entitats animalistes:

Després també hem dut a terme una altra campanya que és la de repartir uns snacks tranquil·litzants per a gossos i gats. Una farmacèutica de Terrassa fabrica uns snacks, unes gominoles que són 100% naturals que no necessiten recepta i manté l'animal molt més calmat durant 4 o 5 hores, no? Aleshores nosaltres els dies previs a Sant Joan amb les entitats animalistes repartim aquests snacks a persones que tenen el seu animal censat, els agafem les dades i els donem els snacks. No saps la quantitat de missatges que rep l'alcalde agraint aquesta iniciativa i la de vídeos que m'arriben a mi d'animals relaxats amb els petards sonant. O sigui ja no només a nivell humà i a nivell d'éssers vius a nivell polític és un èxit qui no faci això és que no s'està assabentant de la pel·lícula, saps? (traduït del castellà).

Altres mesures que l'ajuntament ha dut a terme és reduir el temps de l'espectacle dels focs artificials i que la traca final, és a dir, l'últim moment de l'espectacle que és més intens, sigui només lumínica. D'altra banda, aquesta regidoria no considera que aquest tema sigui un problema de convivència, sinó un problema de consciència i de pensament comunitari a imposar l'egoisme davant l'empatia. Tanmateix, per tal de parlar d'aquestes qüestions, l'ajuntament disposa d'una taula de benestar animal:

Tenim una comissió on hi ha totes les entitats animalistes de la ciutat els voluntaris de la protectora on hi ha gossos i gats abandonats hi participen tots els serveis municipals, policia, medi ambient, urbanisme. La veritat que és un luxe. De vegades hi ha conflicte perquè totes les entitats venen amb les seves queixes i és una mica de vegades complicat de gestionar, però es visibilitza tot i no s'amaga o sigui que està molt bé (traduït del castellà).

Es destaca l'associacionisme veïnal d'incorporar a les festes dels barris trams silenciosos com en carnaval o moments silenciosos com alguna fira. L'ajuntament organitza tota la cavalcada de carnaval i Reis que sí que hi ha trams silenciosos ben anunciats, ja que és més difícil que

les associacions veïnals també ho facin a les seves festes de barri. Una altra mesura és impulsar la venda de focs artificials silenciosos i de baixa intensitat:

La proposta era que les parades que venguessin petards lumínics no pagaven taxa i això és un regal per a la parada perquè és clar després potser venen menys no se sap, però hi ha 14 llicències a Terrassa que és una ciutat molt gran i les parades que venen petards, diguem-ne, de baixa intensitat tenen facilitats fiscals. I a banda, per descomptat, tota la difusió [...] per xarxes municipals (traduït del castellà).

D'aquesta manera es poden satisfer els interessos comercials de les empreses o venedors de pirotècnia, ja que no deixen de ser llocs de treball i la qüestió és donar alternatives davant el gaudi d'una festa popular tremendament arrelada a les tradicions perquè el màxim nombre de persones es pugui veure satisfeta davant d'aquestes actuacions.

El rol de la policia és la de complir normativa, com esmenten les regidories vilassarenques, en vigilar que no es llencin petards a prop de les zones delimitades. Sobre l'existència d'un marc territorial i ecològic, Terrassa no en té un com a tal, encara que l'entrevistat comenta que fa dos anys per a la festa major van fer un croquis per als focs artificials per saber a quina distància s'havia de col·locar la gent, per tal de contemplar amb el menor impacte acústic possible l'espectacle pirotècnic que culmina la festa.

Finalment, es pregunta sobre els conceptes crimino-victimològics. L'entrevistat coneix popularment la criminologia. Els altres conceptes no els coneix. No ha contemplat el criminòleg ni el victimòleg en la protecció del benestar animal i mediambiental. Tanmateix, està interessat a indagar més sobre el tema de l'entrevista.

6.4. Observació participant

En primer lloc, hi va haver participació i dinamisme per part de l'alumnat en el transcurs dels tallers socioeducatius en matèria de conscienciació. Alguns alumnes havien compartit en forma de debat alguna experiència negativa associada principalment a l'estrès o l'ansietat que el seu animal havia patit pels estrèpits dels petards. Els altres que no tenien o havien tingut

animals no podien empatitzar de la mateixa manera. Els alumnes que veien la qüestió com un problema i que proposaven alternatives com els focs lumínics o la prohibició taxativa d'artificis pirotècnics, eren aquells que tenien o havien tingut animals de companyia. Aquests mateixos eren els que identificaven una situació de malestar animal en un exemple visual d'una vinyeta on apareixien uns joves llençant petards en una plaça i a un apartament del costat, una família amb el seu animal passant-ho malament. En canvi, hi havia altres alumnes que deien que els que llançaven petards tenien dret a fer-ho i eren aquells que no tenien animals de companyia. Al final aquest dilema ètic va acabar amb la culminació d'una lliçó d'ús responsable dels petards juntament amb un missatge de sensibilització animal per tal de buscar alternatives a l'ús d'artificis pirotècnics tradicionals.

Les sessions van acabar amb la realització d'un cartell de Sant Joan per tal de conscienciar i informar dels efectes de la pirotècnia cap als animals, i també a persones, amb missatges com: més llum, menys soroll, prou petards, etc. De fet, perquè els alumnes tinguessin idees per fer els cartells es van posar exemples reals de cartells municipals demanant per menys soroll i més llum com l'Ajuntament de Terrassa. Els alumnes es van posar en grups de quatre o cinc persones per a elaborar el cartell. No hi va haver temps a què els estudiants finalitzessin els cartells, tot i que hi va haver esbossos avançats. A alguns els costava més començar amb la idea, però la gran majoria va començar a fer-los amb les mateixes idees que els exemples de cartells reals.

Com a resultat, els alumnes van tenir el primer taller de benestar animal amb relació a la pirotècnia que s'ha realitzat a l'institut. La meua edat i especialment el llenguatge utilitzat van ser elements facilitadors que van permetre que em pogués aproximar als alumnes i, d'aquesta manera, estiguessin més interessats a escoltar i participar. Després xerrades i trobades, els cartells estan pendants de ser publicats dies abans de Sant Joan als carrers de Vilassar de Mar, és a dir, uns dies després del lliurament formal d'aquest treball a l'entitat universitària. També es contempla l'elaboració d'uns tríptics informatius per repartir-los a les escoles i a la gent de pas.

D'altra banda, pel que fa al Consell d'Adolescents, vaig tenir una reunió telemàtica amb els responsables d'aquest òrgan, i es va concloure en introduir aquesta qüestió en la darrera sessió

del curs lectiu del Consell. Al final es va arribar a un acord i és que es podien elaborar dues preguntes dirigides als adolescents que conformen el Consell mitjançant un formulari per saber que sabien o opinaven.

No es pot arribar a una conclusió amb les poques respostes que hi ha hagut, ja que no hi ha hagut tant de dinamisme que en el transcurs dels tallers, però alguns dels adolescents membres del Consell saben com la pirotècnia afecta els animals i rebutgen que algú els llenci petards a prop com una de les formes en què es visualitza el malestar o la violència contra els animals. A tall d'una mostra poc representativa, algun dels adolescents tenen coneixement o consciència dels efectes negatius de la pirotècnia cap als animals.

7. POLÍTICA CRIMINAL VICTIMOLÒGICA: ESTRATÈGIA MUNICIPAL

Amb tot allò que s'ha comentat a les entrevistes es poden extreure unes idees que conformen les propostes de prevenció a comentar. Aquestes propostes formarien part del desenvolupament d'una estratègia municipal sobre la protecció del benestar animal amb relació a l'ús de pirotècnia als carrers del terme municipal de Vilassar de Mar per les festes de l'estiu. Per tal de minimitzar els danys essent evidenciats al marc teòric cap als animals, com a finalitat esperada, s'elaboren una sèrie de mesures segons el seu àmbit d'actuació que podrien estar incloses en el Pla d'Actuació Municipal. També s'inclouen en l'estratègia les conseqüències a persones i l'impacte ecològic per la contextualitat local.

Cal recordar que l'ajuntament disposa de competència municipal per regular l'ús de pirotècnia segons l'article 25 del tercer capítol de Competències de la Llei 7 /1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases del Règim Local.

7.1. Objectiu general i línies de treball

L'objectiu, com hem comentat, engloba la minimització dels danys produïts cap a animals i persones per artificis pirotècnics amb finalitats recreatives durant les celebracions que inclouen l'ús de pirotècnia, especialment a Sant Joan i la Festa Patronal que conformen les festes de l'estiu. Per a fer-ho es contempen unes propostes de prevenció arran de l'anàlisi de la metodologia emprada. D'altra banda, és que gràcies a la dinamització dels tallers i les entrevistes realitzades han permès estructurar l'estratègia municipal com a línies de treball. Les persones entrevistades han donat els seus punts de vista que han estat claus per contrastar-los entre si i donar així peu a moltes idees i conceptes que s'han recopilat i utilitzat en l'elaboració de les mesures preventives. D'altra banda, les activitats socioeducatives han servit per afavorir l'aportació d'idees.

7.2. Perspectiva victimològica

La política criminal victimològica advoca per un canvi de paradigma social cap a una ètica de responsabilitat emmarcada en una justícia d'espècies o animal que fa que ens preocupem per

la protecció del benestar animal. D'aquesta manera, atenent la perspectiva victimològica, es pren una perspectiva global dels animals incloent-hi els animals de companyia i de fauna silvestre, com a subjectes de l'objecte d'estudi essent els danys com a unitat analítica, en l'elaboració de les propostes de prevenció. S'hi inclouen per contrarestar els biaixos especistes i antropocèntrics per permetre que les polítiques siguin les més inclusives possibles i puguin abastar el màxim benestar esperat; per tal que les relacions espacials siguin les més iguals possibles sense prioritzar uns animals (de companyia) per sobre d'altres (silvestres) en un especisme jeràrquic. Aquest enfocament integral de la problemàtica pot resultar en un content popular amb les mesures municipals implementades, cosa que podria traduir-se, a causa d'una campanya ben enfocada tenint en compte algunes de les peticions ciutadanes com la recollida popular de firmes, en resultats electorals beneficiosos.

7.3. Planificació de les activitats preventives

Aquest apartat conforma les propostes de prevenció que té per objectiu l'estratègia municipal. Aquestes activitats o actuacions preventives s'organitzen segons el seu àmbit d'aplicació segons les línies de treball i els objectius establerts.

7.4. Educació i conscienciació

Aquest àmbit es refereix a l'educació i la conscienciació com a mesura preventiva en el marc de l'educació preventiva des d'un enfocament victimològic, és a dir, del que és ser víctima com a animal incidint en la condició dels danys a animals independentment de la seva espècie.

7.4.1. Campanya als carrers

Publicació de cartells informatius que apel·len per un missatge de conscienciació i sensibilització sobre els efectes de la pirotècnia encarregats per l'ajuntament i distribuïts per punts estratègics repartits pel municipi, així com en fanals, parades de bus, carrers transitats, places, etc. La regidoria de Benestar Animal de l'Ajuntament de Terrassa porten a terme actuacions anuals d'aquest estil en el marc d'una campanya inclusiva per a la celebració de Sant Joan. D'altra banda, la regidoria de Benestar Animal de l'Ajuntament de Vilassar de Mar

advoca per la implementació d'aquest tipus d'actuació amb l'objectiu de sensibilitzar a la població municipal.

7.4.2. Difusió a les xarxes socials

Difusió de contingut digital sobre sensibilització animal a les xarxes socials, de la mateixa manera que la difusió física de la campanya als carrers. També es té en compte aquesta actuació en l'entrevista a la regidoria vilassarenca de Benestar Animal.

7.4.3. Campanya estudiantil i activitats socioeducatives

Els tallers que van portar a terme els alumnes de segon de l'ESO a l'IES Pere Ribot formen part d'unes activitats socioeducatives juntament amb les preguntes traslladades als estudiants membres del Consell d'Adolescents. Els tallers han permès contrastar arguments i permetre una construcció col·lectiva que ha afavorit a convertir aquests espais educatius en un dels principals instruments per tractar conjuntament aquestes qüestions. D'altra banda, aquestes actuacions formarien part d'una campanya estudiantil en l'àmbit educatiu comunitari, dirigides al públic general del terme municipal. La publicació dels cartells arran de la finalització dels tallers es trobaran als carrers de Vilassar de Mar pels mateixos alumnes. Els missatges dels cartells, com s'ha comentat en les anàlisis dels resultats, van associats al menor consum de soroll i la utilització de major llum advocant per alternatives silencioses sobre la base d'una consciència del patiment animal. També es pretén repartir tríptics informatius a escoles i a les persones de carrer.

D'altra banda, també es poden contemplar introduir xerrades i més tallers d'aquest estil a les escoles i instituts com esmenta la regidoria de Benestar Animal de l'Ajuntament de Terrassa, ja que la campanya inclusiva de Sant Joan també arriba a aquests centres.

7.4.4. Tornada de l'agent cívic

Com comenten els regidors vilassarencs, la figura de l'agent cívic ha estat al municipi, però va ser eliminada per una falta de recursos principalment de pressupost econòmic. Tanmateix,

el govern i l'oposició local tenen pensat reintroduir-lo per la seva importància en les tasques de divulgació i promoció del civisme. Pot considerar-se un problema de civisme no ser conscient dels efectes de la pirotècnia cap als animals i les persones, i llençar petards sense ser responsable del seu ús. L'agent cívic pot portar a terme accions de promoció de la sensibilització animal per conscienciar i informar a la població local dels efectes negatius de la pirotècnia. A més també podria servir per complementar les campanyes de carrer i estudiantil, entre altres qüestions socials que poden derivar de la seva figura.

7.5. Participació ciutadana

Es desenvolupen les activitats preventives en l'àmbit de la participació ciutadana, és a dir, aquells espais de participació política els quals la comunitat vilassarenca hi pot participar activament.

7.5.1. Consell de la Vila

És el màxim òrgan de participació política essent de caràcter consultiu de participació i deliberació ciutadana. Aquest s'ocupa de les qüestions que afecten de manera directa o indirecta en el terme municipal de Vilassar de Mar i que sigui competència municipal. L'ús de la pirotècnia és competència municipal com bé se sap i afecta de manera directa a les persones i els animals del municipi. Per tant, davant d'aquests requisits, la qüestió pot presentar-se formalment en l'òrgan i ser tractat pels ciutadans i representants de les entitats membres del Consell, tal com la recollida popular de quatre-centes firmes d'un grup de persones sobre la qüestió de la pirotècnia.

El Reglament del Consell de la Vila es va acordar d'aprovar en la sessió del 27 d'abril de 2023, la qual cosa és un òrgan recent. També dels consells sectorials i territorials que es deriven i descentralitzen del primer. Per tant, en els següents òrgans de participació ciutadana de caràcter consultiu que es troben a Vilassar de Mar també es podrien considerar en el marc de la prevenció comunitària, així com la presentació de problemàtiques; l'intercanvi de perspectives i opinions; el plantejament d'alternatives i solucions; assessorament d'entitats i persones; etc. Per tal que el major teixit social pugui participar en la vida política municipal

sobre qüestions socials que afecten el poble com l'impacte de la pirotècnia es poden mencionar aquests espais locals de participació ciutadana:

- Consell Jove de Vilassar de Mar: òrgan de participació juvenil crítica de 15 a 18 anys els membres.
- Consell d'Adolescents: òrgan de participació juvenil crítica comprenent l'adolescència vilassarenca com a membres.
- Consell d'Infants de Vilassar de Mar: òrgan de participació escolar que comprèn els alumnes de cinquè i sisè de primària com a membres.
- Consell Escolar Municipal: òrgan de participació dels sectors afectats en la programació de l'ensenyament no universitari dins de l'àmbit municipal.
- Pla de Desenvolupament Comunitari (PDC): eina d'intervenció i transformació social en l'àmbit municipal amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida dels ciutadans i ciutadanes facilitant espais de trobada i coordinació entre tècnics, veïns i polítics per a treballar les problemàtiques sobre salut o educació del barri percebudes.

7.5.2. Introducció d'una Taula de Benestar Animal

Un aspecte que no és present a l'administració local de Vilassar de Mar és l'existència d'una Taula de Benestar Animal en què, com a espai de trobament polític, hi puguin participar entitats i persones a través del diàleg polític habilitat, de la mateixa manera que el PDC, sobre qüestions específiques de benestar dels animals. Tanmateix, la recollida de firmes o altres iniciatives populars es podrien tractar d'una manera més organitzada, pràctica i formal perquè els interessos i les necessitats dels afectats puguin veure's representades enfront de la institució local com en el Consell de la Vila.

La regidoria de Benestar Animal de l'Ajuntament de Terrassa disposa d'una taula de diàleg per treballar qüestions específiques del benestar dels animals. Les entitats animalistes i les persones involucrades en la mesa aprofiten l'oportunitat de reunió política per a traslladar molèsties o problemàtiques a l'ajuntament sobre les qüestions citades. A major transparència llevat d'haver-hi més espais de reunió, major grau de coneixement de molèsties i queixes disposa l'ajuntament. Tanmateix, si bé és cert que a Terrassa hi ha més associacions

animalistes que a Vilassar de Mar. Només hi ha dues meses en l'administració vilassarenca i és tant la Mesa de Mobilitat com la Junta de Seguretat. Es poden incloure aquestes actuacions, o modificacions d'unes altres, al Programa de la Festa Major o la Revista d'Informació de Vilassar de Mar perquè la població municipal pugui ser coneixedora dels canvis respecte anys enrere per la conscienciació del patiment animal.

7.6. Normativització

Es desenvolupen alguns aspectes de redacció de normativa municipal i el seu compliment en el terme municipal.

7.6.1. Delimitació espacial

Fruit de les entrevistes realitzades als regidors de govern i membres de l'oposició de Vilassar de Mar, es pot extreure com a idea preventiva la delimitació de distàncies de llocs que l'ajuntament considera protegir i conservar. Es va plantejar a través de la regidoria de Mobilitat, Governació i Protecció Civil la protecció zonal especialment dels pipicans, en delimitar una distància màxima on no poder llançar petards. No es va acordar la distància en concret, però es va parlar obertament de la possibilitat de fer-ho i fins i tot d'implementar aquesta política aquest estiu. Tot i això, no només s'han de plantejar espais on interactuen únicament els animals de companyia, com indica el grup Babord, ja que estaríem caient de nou en un biaix especista en incloure en el nostre imaginari col·lectiu els animals de companyia a l'escala més alta dels animals. Els espais verds on habita tant la fauna com la flora del municipi podrien considerar-se com a espais de respecte per tal de conservar i protegir els espais d'interès. Cal considerar en primera instància quins seran els espais de prohibició o limitació de llançaments de projectils, abans d'habilitar espais exclusius pel llançament de petards. Podrien considerar-se carrers centrals o molt poblats, barris especialment sensibles al soroll, places, parcs o passejos com espais amb limitacions o restriccions pel que fa a l'ús de petards.

7.6.2. Delimitació temporal

L'establiment del moment del dia que es poden llençar els petards també és una opció a comentar. Com comenta la regidora de Benestar Animal de l'Ajuntament de Vilassar de Mar, l'ús de la pirotècnia s'estén tres o dues setmanes abans i després de Sant Joan, essent un mes complet el temps que es llencen petards aproximadament per les festes vilassarenques d'estiu. Per tal de limitar els efectes de la pirotècnia, poden contemplar-se limitacions o restriccions segons el moment del dia o les dates concretes; ja sigui restringir el llançament dels petards a unes dates concretes, com permetre només el llançament uns dies abans i després de Sant Joan incloent el mateix dia, o bé restringir l'ús dels artificis al dia o la nit. Segons quina delimitació horària o de dies es tracti, s'hauria de contemplar si va dirigida als petards que les persones de carrer llencen o també els espectacles pirotècnics realitzats per entitats populars. Tanmateix, aquesta mesura serviria per concentrar els perjudicis de la pirotècnia en unes dates o hores concretes i aconseguir controlar encara més el llançament dels petards i els seus efectes.

7.6.3. Proposta futura de regulació

Com qualsevol regulació de l'espai públic necessita una normativa específica. L'oposició demana el tractament del soroll i de la sostenibilitat en un paradigma global que es pugui contemplar en la normativa local, la qual cosa no succeeix a Vilassar de Mar. L'elaboració d'una ordenança o reglament de l'ús de l'espai públic per fer front la protecció davant la contaminació acústica (articles 43 i 45 de la Constitució) pot abordar: la celebració de festes, concerts, sorolls de terrasses de bar o restaurants, espectacles pirotècnics o llançament de projectils, etc. Tant la regidoria de Planificació Municipal, com Medi Ambient i el president de Mansuets de Foc il·lustren l'amplificació de l'impacte acústic de Sant Joan a part dels petards als aspectes citats. Veient l'exemple de Terrassa segons la regidoria de Benestar Animal, l'entrevistat comenta l'existència d'una ordenança municipal de sorolls i vibracions que examina la contaminació acústica des d'una perspectiva global: s'analitza la gestió ambiental del soroll mitjançant l'elaboració d'un mapa de capacitat acústica, zones d'especial protecció de la qualitat acústica, establiment de zones acústiques de règim especial, etc. També es contempla en el text normatiu la delimitació especial per espectacles pirotècnics en l'article 18:

Els espectacles pirotècnics i l'ús de petards s'han de dur a terme, com a mínim, a 200 metres de distància dels edificis hospitalaris o espais que l'ajuntament consideri que cal preservar de manera motivada.

La redacció d'una normativa d'aquest estil podria ser un projecte a llarg termini interessant de considerar per a la reducció de les diferents formes de contaminació mitjançant l'adopció de polítiques ambientals dels poders públics (articles 27 i 46 de l'Estatut d'Autonomia).

7.6.4. Policia

Els entrevistats recalquen el paper de la policia en el compliment o la supervisió normativa sobre l'ús dels artificis pirotècnics. Com a Vilassar no hi ha cap normativa o actuació municipal en l'àmbit normatiu (sigui qualsevol mena de delimitació com a exemple), l'agent de policia no pot supervisar res. En cas de delimitar espais o moments, la policia se centraria en la supervisió que la ciutadania compleixi les restriccions imposades amb el respectiu règim de sancions en el cas de la falta de compliment, essent una eina d'inspecció i control social.

7.7. Alternatives silencioses

Es presenten alternatives als artificis pirotècnics tradicionals d'explosions i estrèpits.

7.7.1. Focs artificials silenciosos

Aquests focs són totalment lumínics i no ocasionen cap soroll. També hi ha projectils de baixa intensitat que provoquen un menor impacte acústic en comparació als artificis pirotècnics més tradicionals; o bé poden també haver-hi coets sense soroll amb fum. Com comenta l'entrevistat de Mansuets de Foc, es venen petards igual o més potents en les taquilles de venda de petards sense demanar cap formació tècnica i de primers auxilis com si passa en la celebració del correfoc. Aquests focs poden utilitzar-se tant en els llançaments del carrer com en els grans espectacles pirotècnics, sigui en el correfoc com també en el castell de focs. A Terrassa s'ha substituït la traca final de projectils sonors del castell de focs per focs artificials

silenciosos totalment lumínics. Es podria considerar d'implementar aquests aspectes lumínics dels petards per substituir els dels més tradicionals.

Els venedors de pirotècnia podrien gaudir de bonificacions per vendre aquest material pirotècnic lumínic com un altre de les propostes de prevenció, tal com funciona al municipi de Terrassa amb un ampli èxit:

- Facilitats fiscals pels venedors de pirotècnia: bonificacions (incentius) fiscals com no pagar la taxa impositiva, o pagar una quantia menor per vendre focs artificials silenciosos en les seves tendes.

7.7.2. Espectacle de drons

No és una proposta ben vista pel consistori principalment pel seu cost econòmic. No obstant això, que puguin servir com a complements dels principals espectacles de llum de les festes locals és una proposta interessant de contemplar.

7.7.3. Trams silenciosos

Implementació de trams silenciosos per aquelles activitats festives que involucri soroll per mig amb la finalitat de minimitzar el seu impacte acústic. D'acord amb les necessitats de les persones especialment sensibles al soroll de gaudir de la festa amb menor o sense soroll, es van desplaçar aquests interessos de salut humana reunits per l'APAC a l'ajuntament. Es van presentar propostes d'afegir moments sense soroll per un gaudi inclusiu de tots, tants per aquells afectats pel soroll com no. A conseqüència de diàlegs entre l'associació i l'entitat local, es van afegir trams silenciosos als recorreguts de la cavalcada de reis i la rua de carnaval. Tanmateix, seguint les mateixes necessitats de minimització de l'impacte acústic i el mateix camí de diàleg polític amb l'ajuntament, es poden optar per implementar trams silenciosos al correfoc i cercaviles o altres activitats festives per aquelles persones sensibles que vulguin gaudir de la festa.

7.8. Veterinària

Es té en compte aquesta ciència mèdica per a la protecció del benestar animal principalment per la realització de tractaments pal·liatius.

7.8.1. Repartiment de *snacks*

Repartiment de gominoles naturals com *snacks* per a animals de companyia, els efectes dels quals són de relaxació, cosa que disminueix l'ansietat i l'estrès en un període de 4 a 5 hores. Perquè el repartiment es pugui efectuar, es poden habilitar diferents punts del municipi per proporcionar aquestes gominoles. Just això com explica la regidoria de Benestar Animal de Terrassa es fa en col·laboració amb una farmacèutica de la ciutat que ven aquestes llepolies.

D'altra banda, es podria aprofitar el repartiment de gominoles animals seguint l'exemple de Terrassa per a:

- L'actualització del cens municipal d'animals de companyia proporcionat gratuïtament aquell que tingui el seu animal censat. A Terrassa es fa.

7.9. Coneixement

Millores pel que fa al coneixement d'afers municipals.

7.9.1. Assessorament d'experts

L'ajuntament ha d'estar assessorat, ja sigui pel variat catàleg de serveis de la Diputació de Barcelona o d'entitats o persones externes a l'administració, per a tota matèria que no es tingui gaire o cap coneixement. La pirotècnia n'és d'un. Per no saber ben bé sobre el seu grau de competència municipal, l'assessorament jurídic és clau que també podria complir aquesta funció el secretari de l'ajuntament vilassarenc. No obstant això, per tal de tenir un ventall de coneixement més ampli podent contemplar alternatives o propostes de millora com les que es contemplen en aquesta estratègia municipal, és imprescindible poder contactar amb entitats animalistes o professionals del sector.

Com els entrevistats majoritàriament coneixen la criminologia de fragments de la cultura popular, i de la victimologia es coneix pràcticament res, no poden contemplar la seva involucració en aspectes que volten el benestar dels animals i la conservació del medi ambient. No obstant això, aquesta aproximació a la institució local permet que, almenys, els entrevistats puguin considerar en major o menor grau la participació dels criminòlegs i victimòlegs especialitzats en aspectes que involucra la pirotècnia, per tal que puguin ser reconeguts socialment i professionalment en les institucions públiques.

8. CONCLUSIONS

Es confirmen dues de les hipòtesis plantejades:

- *El desconeixement de la normativa municipal facilita la producció de perjudicis pirotècnics.* Es confirma. Per no saber si l'ajuntament disposa de competència municipal no es porten a terme actuacions municipals al respecte, o són molt limitades, ja que les regidories vilassarenques no disposen de gaire coneixement normatiu en aquest àmbit.
- *La manca de sensibilització animal facilita la producció de perjudicis pirotècnics.* Es confirma. Si la gent no es preocupa pel benestar dels animals en el marc de la sensibilització animal, això facilita la producció d'efectes per pirotècnia.
- *La manca de presència policial facilita la producció de perjudicis pirotècnics.* No es confirma, en presenciar-se altres alternatives que advoquen per la sensibilització animal i l'ús de focs artificials silenciosos per regidories vilassarenques i per la regidoria de Benestar Animal de l'Ajuntament de Terrassa.

9. LIMITACIONS

D'altra banda, pel que fa a les entrevistes no utilitzades, principalment per falta de temps d'anàlisi i d'extensió, aquestes es van realitzar a:

- Un membre de l'equip docent de l'IES Pere Ribot en relació amb els alumnes amb altres capacitats sensibles especialment al soroll; a una veterinària especialitzada en comportament animal de la clínica veterinària Sant Joan de Vilassar de Mar.
- La directora de l'IES Pere Ribot.
- El coordinador de les tutories de Batxillerat i professor de l'assignatura de biologia de l'IES Pere Ribot.
- Gema Varona Martínez, professora de la Universitat del País Basc i investigadora sènior de l'Institut Basc de Criminologia especialitzada en victimologia verda.

- Una veterinària de la Clínica Veterinària Sant Joan de Vilassar de Mar.

També s'havien realitzat una mena de diàlegs, és a dir, converses informals sense gravar-les, però no s'han portat a terme per falta de temps i extensió. D'altra banda, s'havia realitzat una enquesta d'opinió als residents i no residents de Vilassar de Mar, però per falta dels mateixos motius anteriors no s'ha pogut portar a terme al treball. No s'ha pogut ampliar els annexos de la manera que es volia pels mateixos motius.

10. BIBLIOGRAFIA

- Bernuz, M. J. (2020). ¿Castigos (eficaces) para delitos contra los animales? Repensando la respuesta al maltrato animal. *I*(2), 394-423.
- C, S., B, S., & B, B. (n.d.). Informe técnico veterinario sobre los efectos de la pirotecnia en animales. *international Zoo Yearbook*, (1), 199-205.
<https://avatma.org/wp-content/uploads/2017/03/informe-pirotecnia.pdf>
- Carpio Domínguez, J. L., Vargas Orozco, C. M., & Villarreal Sotelo, K. (2023). Redes de tráfico ilegal de vida silvestre en el noreste mexicano, un análisis desde la criminología verde. *21*(2), 1-26.
- Cullinan, C. (2019). *Derecho Salvaje: Un manifiesto por la justicia de la Tierra* (R. A. Santamaría, D. C. Heredia, A. G. Jiménez, & C. N. Vásquez, Trans.). UIT Cambridge.
- Escartín Gual, M. (2012). Sentados frente al espejo literario el alma de los animales en Unamuno y Coetzee. *I*(1).
- Farfán, F., Terán, L., & Terán, C. (2017). “Aristóteles y los animales.” En *Los filósofos ante los animales. I*, 216-243.
- Flynn, M., & Hall, M. (2017). The case for a victimology of nonhuman animal harms. *Contemporary Justice Review. 20*(3), 299-318.
- Francione, G. (1995). *Animals, Property, and the Law*. Filadelfia: Temple University Press.
- Hall, M. (2013). *Victims of Environmental Harm: Rights, Recognition and Redress Under National and International Law*. London: Routledge). *I*.
- Hall, M. (2017). Exploring the cultural dimensions of environmental victimization,. *I*(1).
- Hall, M., & Varona, G. (2018). *Revista de Victimología. 40*(1), 107-128.
<https://huygens.es/journals/index.php/revista-de-victimologia>
- Hamilton, M. (2008). Restorative justice intervention in an environmental law context: Garrett v Williams, prosecutions under the Resource Management Act 1991 (NZ), and beyond. *Environmental Planning and Law Journal. 25*, 263-271.
- Hamilton, M. (2014). Restorative justice intervention in an Aboriginal cultural heritage protection context: Conspicuous absences? *Environmental Planning and Law Journal. 31*(1), 352-367.

- Herrero Moreno, M., & Ríos Corbacho, J. M. (2023). Abordajes restaurativos frente al ocio desviado eco-lesivo. *ÁBACO: una propuesta de intervención restaurativa anti-basuraleza. Abordajes restaurativos frente al ocio desviado eco-lesivo. ÁBACO: una propuesta de intervención restaurativa anti-basuraleza*, 15(15), 257-328. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=8911884>
- Hillyard, P., Pantazis, C., Tombs, S., & Gordon, D. (2004). Beyond criminology: taking harm seriously. *Journal of Social Policy*, 1(37), 159-160. <https://www.jstor.org/stable/j.ctt18fscmm>
- Hillyard, P., & Tombs, S. (2013). ¿Más allá de la criminología? (*Observatorio del Sistema Penal y los Derechos Humanos, Universidad de Barcelona*), 4(1), 224. <https://revistes.ub.edu/index.php/CriticaPenalPoder/article/view/5761/7551>
- Hillyard, P., & Tombs, S. (2017). For Pragmatism and Politics: Crime, Social Harm and Zemiology. In book: *Zemiology. 2017*, 1(1), 11-31. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-76312-5_2
- MARTÍNEZ, R. (2019, December 28). *LOS ANIMALES EN EL ORDENAMIENTO JURÍDICO ESPAÑOL Y LA NECESIDAD DE UNA REFORMA* | *Revista Internacional de Doctrina y Jurisprudencia*. Portal de revistas de la Universidad de Almería. Retrieved June 12, 2024, from <https://ojs.ual.es/ojs/index.php/RIDJ/article/view/2911>
- Mosterin, J. (2003). La insuficiencia de los paradigmas metafóricos en psicología. *89-104*(85).
- N, C. (1986). «Suitable enemies». *«Abolitionism. Towards a non-repressive approach to crime»*. Amsterdam: Free University Press), 1(2), 215-222. <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/14624749922227784>
- Pelluchon, C. (2018). *Manifiesto animalista*. RESERVOIR BOOKS.
- Pemberton, S. A. (2015). *Harmful Societies: Understanding Social Harm*. Policy Press.
- Preston, H. J. (2011). The use of restorative justice for environmental crime. *Criminal Law Journal*. 35(1), 136-145.
- Quintino, R. (2019). *Teoría del delito en el Código Nacional de Procedimientos Penales*. INACIPE, México. <https://www.amazon.com.mx/Teor%C3%ADa-delito-Nacional-Procedimientos-Penales/dp/6078493329>

- Sánchez-Salcedo, J. A., & Fernández-Aparicio, G. (2017). Fobia al ruido en perros: neurofisiología, diagnóstico y tratamiento. *I8(11)*, 199-205.
<https://www.redalyc.org/pdf/636/63653574002.pdf>
- Singer, P. (1999). *Animal Liberation*. 1.
https://books.google.es/books/about/Liberaci%C3%B3n_animal.html?id=LFhVDwAAQBAJ&redir_esc=y
- Smith, M. J. (1998). *Ecologism: Towards Ecological Citizenship*. University of Minnesota Press.
- Urbanik, J. (2012). *Placing Animals: An Introduction to the Geography of Human-Animal Relations*. Lanham: Rowman & Littlefield. 1.
- Varona, G. (2020). Victimidad y violencia medioambiental y contra los animales: Retos de la Victimología verde. *I(1)*, 1-10.
- Varona, G. (2023). Victimización en delitos contra los ecosistemas y los animales: Percepción del daño y su reparación por parte de las personas internas en prisiones españolas. *Victimización en delitos contra los ecosistemas y los animales: Percepción del daño y su reparación por parte de las personas internas en prisiones españolas*, *15(15)*, 1-42.
<https://huygens.es/journals/index.php/revista-de-victimologia/article/view/247/99>
- Venegas, Q., Jafet López, G., & López, Á. (2020). Geografía de los animales: construcción filosófica de una subdisciplina científica a través de su historia. *I*, 16-31.
- Verona, G. (2018). La victimología verde como espacio de encuentro para repensar la otredad más allá de la posesión. *La victimología verde como espacio de encuentro para repensar la otredad más allá de la posesión*, *1(7)*, 22.
<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=6565194>
- Vivas Tesón, I. (2019). Los animales en el ordenamiento jurídico español y la necesidad de una reforma. *Revista Internacional de Doctrina y Jurisprudencia*, *1(21)*, 1-23.
<https://repositorio.ual.es/handle/10835/8550>
- White, P. o. C. R. (2014). *Environmental Harm: An Eco-Justice Perspective*. Policy Press.
- White, R. (2015). Environmental victimology and ecological justice. *Crime, Victims and Policy: International Contexts, Local Experiences*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, *1(1)*, 33-52.

White, R. (2018). Green victimology and non-human victims. *International Review of Victimology*, 2(24), 239-255.
<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0269758017745615>

11. ANNEXOS

Preguntes dirigides als estudiants del Consell d'Adolescents:

Pregunta: Has vist mai com afecta el soroll als animals? Explica'ns si ho has viscut.

Respostes:

- No ho he viscut
- Sí amb la meva gosa
- Sí, he tingut conills i gossos i s'espanten molt
- Sí, he vist gossos i altres animals passar-ho molt mal

Pregunta: Què diries a algú que llença petards a prop d'un animal?

Respostes:

- Malament
- Que s'anés d'allà, perquè a ell li agrada, però els animals ho passen molt mal i no costa gens allunyar-se una mica
- Malament
- Que està molt mal fet
- Doncs que està molt malament, ja que ells ho passen molt malament

Matriu de les categories, subcategories, conceptes claus i les seves definicions

Categoria	Subcategoria	Concepte	Descripció
Coneixement y experiència. Coneixement i experiència sobre animals, persones i medi ambient.	Preferències animals. Preferències amb els animals de companyia.	Disposició animal	Es mostra obert als animals, els agrada, ha compartit alguna experiència, té o ha tingut algun animal.
	Impacte de la pirotècnia.	Coneixement pirotècnic animal	Es coneix sobre les lesions físiques i

	Coneixement dels efectes de la pirotècnia envers els animals.		conseqüències emocionals en animals per pirotècnia; o s'ha experimentat una experiència o se'n coneix una.
		Coneixement pirotècnic humà	Es coneixen sobre les conseqüències físiques i emocionals de la pirotècnia envers persones; o s'ha experimentat o se'n coneix alguna experiència.
		Coneixement pirotècnic mediambiental	Es coneixen les conseqüències nocives i contaminants de la pirotècnia cap al medi ambient; o s'ha experimentat o se'n coneix alguna experiència.
Projecció futura. L'estratègia municipal, per part de l'ajuntament, que engloba dificultats i propostes per a la protecció del	Crítica administrativa. Reconeixement d'inconvenients o desafiaments a l'administració local que dificulten assolir	Limitació de recursos	Es considera la manca de pressupost de recursos humans, administratius i econòmics.

benestar animal en relació amb la pirotècnia.	l'objectiu de l'estratègia.		
		Desconeixement	No es coneix sobre regulacions, ordenances, censos, competència, etc.
		Falta de planificació	Es preveu manca de planificació, mala gestió, perspectiva àmplia, polítiques, assessorament, etc.
		Falta de comunicació	Manca de comunicació entre les regidories, tècnics, oposició.
		Falta d'habitualitat	No es parla gens ni amb regularitat sobre el tema.
	Canvis de millora. Canvis o propostes de millora.	Alternatives silencioses	Es preveu alguna alternativa a l'ús de pirotècnia tradicional, com l'ús d'artificis pirotècnics silenciosos, espectacles de drons, trams silenciosos, etc.

		Regulació	Es contempla la regulació de l'ús de pirotècnia.
		Educació i conscienciació	Es contempla alguna mesura en l'àmbit d'educació com ara tallers o xerrades a centres educatius, alguna campanya de conscienciació, etc.
		Agents	Es contempla la policia, l'agent cívic o altres figures.
		Coneixement extern	Es coneixen mesures utilitzades d'altres municipis en la protecció del benestar animal amb relació a la pirotècnia.
		Alternatives ecològiques	Es preveu alguna mesura en protecció al medi ambient.
Clima social. És la percepció que tenen els individus dels diferents aspectes de l'ambient, en relació amb la pirotècnia, en	Participació ciutadana. Involucració de la ciutadania en la presa de decisions segons els recursos i les accions que	Associacionisme	Sentiment de pertinença a una comunitat a través de l'organització o associació que permet organitzar-se i interactuar.

què es desenvolupen.	impacten en el desenvolupament de la comunitat.		
		Iniciativa popular	Es reconeix que s'han dut a terme iniciatives comunitàries al voltant del benestar dels animals.
	Impacte social. Grau d'afectació o incidència de manera directa o indirecta envers la ciutadania.	Convivència problemàtica	Es contempla l'ús de pirotècnia com a problema de convivència veïnal, així com percepció, queixes, denúncies, incidents, etc.
		Resistència cultural	Es contempla qualsevol resistència davant de qualsevol canvi de l'ús de pirotècnia a causa del seu arrelament cultural a les tradicions.
		Dilema social	Si s'habiliten zones per llençar petards, què passarà amb la gent que hi viu o

			prop d'aquests espais.
--	--	--	------------------------